

7

PREVALJE
20. 5. 2011

PREVALJE
ESTABLISHED
NOVITATE
ADON

Prostorski zračni posnetek občine Prevalje

IZ OSEBNE IZKAZNICE OBČINE PREVALJE

Površina:

58,1 km²

Število preb.:

6844

Št. naselij:

13

Občino Prevalje sestavljajo
krajevne skupnosti **Holmec,**
Leše, Šentanel in osrednje
mesto Prevalje.

Status mesta so Prevalje
dobile **22. decembra 2005.**

Občinski praznik Občine Prevalje se
praznuje **26. junija v spomin na**
dogodke osamosvojitvene vojne
na Holmcu 1991.

Občinski svet Občine Prevalje je
sprejel odlok o celostni podobi
Občine Prevalje o grbu, zastavi in
prazniku Občine Prevalje arhitekta
Boruta Bončine z datumom
veljave 1. 6. 2001.

Cenjene občanke, cenjeni občani!

Polni optimizma smo stopili v leto, ki odhaja, pa vendar je v leto zarezala ponovna recesija in kriza, ki je, tudi po mnenju evropskih voditeljev, najhujša po drugi svetovni vojni. Zarezala je v vse pore našega življenja, zaradi samovoščnosti vlade in ne zaznavanja realnih težav življenja našega človeka, pa nam je predčasno padla tudi vlada. Najslabše pa je to, da ima slovenski človek občutek, da se v naši državi ne da nič narediti, ne splača se delati, ne splača se varčevati, ne splača se vlagati, najbolje je le goljufati, po možnosti državo in njene državljane, saj pravni sistem tako deluje samo za ene! In to v letu dvajsete obletnice samostojne države, v katero smo vstopili zanosno in ponosno, enotni in polni optimizma, da lahko postanemo enakovredni najrazvitejšim!

Kako smo se zmotili! Osnovni razlog takšnega padca standarda in blaginje ljudi je v nebrzdani tajkunizaciji gospodarstva, kateremu je, tudi preko bank, dajala podporo vsakokratna politika in slabo vodenje nekaterih, predvsem državnih podjetij. Naveza bankirjev, vladajočih politikov, gradbenikov in nekaterih menedžerjev, ki je temeljila na vzajemnih uslugah, je povzročila gospodarski in moralni padec družbe, ki je tisočkrat hujši kot v primerljivih in bolj razvitih državah! Iskreno upam, da bo večina prej omenjenih akterjev spoznala svoje napake in transparentno in v pravo smer zavrtela razvoj države! V smer boljšega standarda in blaginje za vse državljane naše države, ki je lepa in jo imamo tako radi!

Kljub krizi, ki se pozna tudi v proračunu občine, pa je bilo iztekajoče se leto izjemno uspešno, saj smo v glavnem z evropskimi sredstvi uredili mestno jedro in z novim Vandravskim trgom, z ureditvijo Spominskega parka in Sokolskega parka, z obnovljeno »panoramsko« cesto in z urejeno okolico za Zdravstvenim domom precej izboljšali sam videz Prevalj! Prepričan sem, da je s tem videz mesta lepši, čeprav so tudi tu mnenja različna. V skladu z pogodbo o JZP smo obnovili stadion v Športnem parku Ugasle peči in pričeli z izgradnjo centralnega vrtca pri osnovni šoli na Prevaljah. Vrtec bomo po predvidevanjih končali neke v maju prihodnje leto. Nogometno igrišče in stadion pa že služita svojemu namenu. S to investicijo smo nekako končali večje investicije v športno infrastrukturo in postavili izjemno dobre pogoje za šport mladih in starejših. Takšne pogoje ima verjetno le malokdo v naši deželici!

V tem letu smo tudi zaključili obnovo vaškega jedra Leše, asfaltirali velik del ceste proti leškim cerkvam, s projektom Geopark pa obnovili tudi velik del kulturne dediščine na Lešah. S tem smo tudi zaključili z večletno obnovo komunalno cestne infrastrukture na Lešah.

Z asfaltno prevleko smo obnovili cesto na Stražišču, projekt obnove bomo nadaljevali drugo leto. Izpolnili smo kar nekaj naših skupnih ciljev, kar prikazujejo tudi letošnje Prevaljske novice, vse z željo po trajnostnem in enakomernem razvoju celotne občine! Bogatejši pa smo tudi zaradi mnogo uspešnih in odličnih kulturnih, športnih in zabavnih prireditev. Kriza in pesimizem sta na vse nas zelo vplivala, kljub temu pa nam nista pobrala tiste volje in našega naravnega optimizma ter želje po lepšem in boljšem standardu in blaginji za vse!

Dr. Matic Tasič
Župan občine Prevalje

Ob prazničnih dneh vam iskreno voščim in želim vse lepo in dobro, v prihajajočem letu pa veliko optimizma, sreče, zdravja in smeha!

NAGRAJENCI OBČINE PREVALJE ZA LETO 2010

V skladu z veljavnim Odlokom o priznanjih in nagradi Občine Prevalje (Uradno glasilo slovenskih občin) je Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja objavila javni razpis za zbiranje predlogov za podelitev priznanj in nagrade občine. V razpisnem roku je prispelo 18 predlogov in sicer za nagrado 3, častni občan 0, domicil 1, priznanje občine 2, Sušnikova priznanja 12 in priznanja za šport 0. Predloge je komisija obravnavala po določenem postopku. Komisija je večinsko oblikovala predlog, ki ga je dala v potrditev in sprejem občinskemu svetu.

Predsednik komisije:
Maks PUČELJ, l.r.

NAGRADA OBČINE PREVALJE

NAGRADO OBČINE PREVALJE JE PREJEL ODBOJKARSKI KLUB PREVALJE ZA 40 LET ORGANIZIRANEGA IGRANJA ODOBJE NA PREVALJAH.

Nekoč Odbojkarški klub Partizan Prevalje, zatem Korotan in danes Odbojkarški klub Prevalje, deluje že od leta 1971 in slavi 40-letnico delovanja, predvsem uspešnega delovanja ženske odbojke. Pod imenom Korotan so prvič nastopile v sezonah 1973/1974, uspehi so pričeli prihajati od leta 1976 dalje, saj so igralko Korotana pet sezon tekmoval v novoustanovljeni medobčinski ligi. Nizale so uspehe pod imenom Odbojkarški klub Partizan, napredovale v državno ligo in po osamosvojitvi Slovenije in po novi športni dvorani na Prevaljah je bil razvoj ženske odbojke na Prevaljah izjemen. Zvrstili so se številni igralci in trenerji, doseženi vrhunski rezultati, največji v zadnjih letih, kar nekaj sezon so igralko Prevalj tekmoval v elitni prvi državni ligi. Tudi letošnja tekmovalna sezona so zaključili z doslej najboljšim rezultatom.

PRIZNANJA OBČINE PREVALJE

PRIZNANJE OBČINE PREVALJE

Priznanje Občine Prevalje je prejela GOSTILNA PIK na Lokovici za dolgoletno turistično delovanje in vsestransko sodelovanje v vsebinskem zorenju in razvijanju krajevne skupnosti Holmec.

Gostilna Pik, se že več kot dve desetletji ukvarja z gostinsko dejavnostjo na Holmcu. Ne vidijo samo ozkega dela gostinskih storitev, ampak se aktivno vključujejo v dogajanje v kraju, nudijo gostoljubje ob raznih krajevnih prireditvah, ob kresovanju, miklavževanju, tradicionalnem srečevanju starostnikov in drugih pomembnejših proslavljanjih Krajevne skupnosti Holmec.

PRIZNANJE OBČINE PREVALJE

MARIJI IN FRANCU NAVERŠNIKU za ohranjanje, negovanje in razvijanje etnološke in tehniške kulturne dediščine Povhovega mlina, za razvijanje vsebin in bogatenje turizma na Koroškem.

V sedemdesetih letih 20. stoletja je Povhov mlin ovrednoten kot izjemen kulturni spomenik, ki danes predstavlja novo kvaliteto v turistični ponudbi Občine Prevalje in širše Koroške. Zadnja v Tomaževem rodu je hčerka Marija, ki je z možem Francem Naveršnikom in strokovno pomočjo pristojnih javnih zavodov mlin obnovila in Povhov mlin je vse od svoje obnove pomembna turistična točka tudi za mladinski turizem s poudarkom na ekologiji. S svojo dejavnostjo opozarja na tehniško in etnološko dediščino, ki je bila nekoč na tem območju tradicionalna.

NAGRAJENCI OBČINE PREVALJE ZA LETO 2010

DOMICIL OBČINE PREVALJE

HIPERMARKET SPAR za 20-letni jubilej delovanja in za pomemben prispevek k razvoju gospodarskih in negospodarskih dejavnosti v občini Prevalje.

Na Prevaljah je podjetje prisotno že drugo desetletje, iz leta v leto širijo ponudbo z visokimi standardi kvalitete. V svojem delovanju podjetje prisluhne potrebam društev, humanitarnim akcijam, prostor podjetja je tudi dnevni center srečevanja in dogajanja občanov.

SUŠNIKOVA PRIZNANJA

ZLATO SUŠNIKOVO PRIZNANJE OBČINE PREVALJE

ZLATO SUŠNIKOVO PRIZNANJE

je prejela Osnovna šola Franja Goloba Prevalje ob 50-letnem jubileju Bralne značke, slovenske kulturne posebnosti in znamenitosti, rojene na prevaljski šoli, za njeno razvijanje, rast in ohranjanje tradicije in spomina.

Osnovna šola Franja Goloba Prevalje je vsa leta prizadevno bdel nad idejo in zapuščino pobudnikov gibanja za bralno značko prof. slovenskega jezika Stanka Kotnika in ravnatelja Leopolda Suhodolčana, ohranjala in negovala je bralno značko, širila njeno idejo, jo ob jubilejih počastila s slovesnostmi in jo vsebinsko prilagaja času. Največja nagrada vsem pionirjem bralne značke je, da je postala in ostala pomemben del slovenske kulturne dediščine, vredna, da se uvrsti v register žive kulturne dediščine Ministrstva za kulturo Republike Slovenije in pride pod okrilje UNESCO.

SREBRNO SUŠNIKOVO PRIZNANJE OBČINE PREVALJE

Srebrno Sušnikovo priznanje je prejela IVANA ČEPIN za dolgoletno ustvarjalno igralsko zorenje in predanost gledališkemu odru že od mladih let.

Iva Čepin je na gledališkem odru znano ime, predvsem pa pojem za dobro in svežo in radoživo igro. Izjemno predanost do igranja goji od otroških let dalje. Igrala je kar v nekaj deset predstavah od šolskih predstav do sodelovanja v gledališki skupini Prevalje-Mežica, do sodelovanja v predstavah Društva upokojencev Prevalje. S svojo energijo, humorjem in pridnostjo je pripomogla k razvoju in popestritvi kulturnega življenja v občini Prevalje, je dokaz, da je lahko tretje življenjsko obdobje izjemno dejavno in vsebinsko izpopolnjeno.

BRONASTO SUŠNIKOVO PRIZNANJE OBČINE PREVALJE ZA LETO 2010

Bronasto Sušnikovo priznanje je prejelo KULTURNO DRUŠTVO LEŠE ob 30-letnem jubileju kulturnega snovanja in delovanja ter ohranjanja tehniške kulturne dediščine nekdanjih rudarskih Leš.

Že nekoč je bilo Delavsko kulturno društvo Svoboda Leše znano. Zapisi navajajo, da so delovali: tamburaški orkester, mandolinski orkester, godba na pihala pod vodstvom Vizerja, dramska sekcija, knjižnica. Danes je Kulturno društvo Leše znano po Zimskih koscih, pevskem zboru, literarnih pogovorih, delovanju mladih ..., predvsem pa ohranjanju oz. predstavljanju rudarske dediščine in nenehnem iskanju novih vsebin svojega delovanja.

ŠPORTNIKI OBČINE PREVALJE ZA LETO 2010

NAJBOLJ PERSPEKTIVNA ŠPORTNICA LETA 2010

JANJA ZDOVC

Janja Zdovc je članica mladinske državne reprezentance v deskanju na snegu, novejši alpske discipline. S svojim stilom deskanja je v letu 2010 postala državna šolska prvakinja v veleslalomu deklet do 15. leta starosti na Starem vrhu. Tudi v tujini je prejela odličja za najvišja mesta v veleslalomu in paralelnem veleslalomu. Pred Janjo je lepa športna kariera.

ŠPORTNA EKIPA LETA 2010

EKIPA ČLANIC ODBOJKARSKEGA KLUBA PREVALJE

Ekipa članic Odbojarskega kluba Prevalje je v tekmovalni sezoni 2009/2010 nastopala v II. državni odbojarski ligi in osvojila 1. mesto, s tem si je pridobila pravico napredovanja v I. državno odbojarsko ligo. Dosežen uspeh ni naključen, je plod dolgoletnega dela v klubu z mladimi selekcijami, ki so se že na poti razvoja na tekmovanjih na državnih prvenstvih v nižjih kategorijah uvrščale v sam vrh odbojkarstva v Sloveniji.

Pod vodstvom trenerk URŠKE SKARLOVNIK in VERONIKE TRIPLAT so nastopile:

Urška SKARLOVNIK, Zala JANET, Mojca PETRIČ, Anja LEŠNIK, Zala VERBOLE, Nina JURAJA, Sara PIKO, Urška URNAUT, Tara ABRAHAM, Karin POPOVIČ, Maja SEKAVČNIK, Tamara KREVIH, Sabina VEBER, Barbara OSWALD.

ŠPORTNIKI OBČINE PREVALJE ZA LETO 2010

ŠPORTNICA LETA 2010

TAMARA MILER

Tamara Miler je članica mladinske in članske reprezentance Slovenije v plavanju. V lanskem letu je bila udeleženka dveh večjih tekmovanj. Na mladinskem evropskem prvenstvu je bila finalistka v disciplini na 200 metrov prosto in v štafeti 4x200 m prosto. V svoji kratki športni karieri je dosegla nekaj izjemnih rezultatov na evropskih tekmovanjih v Helsinkih in Eidhovnu.

ŠPORTNIK LETA 2010

STAŠ SLABE

Plavalec Staš Slabe je član mladinske reprezentance Slovenije. Na mladinskem evropskem prvenstvu v Helsinkih se je dvakrat uvrstil v polfinale tekmovanja na 1500 in 800 m prosto. Dosegel je 1. mesto na državnem mladinskem prvenstvu 100 m hrbtno; 1. mesto na državnem mladinskem prvenstvu 200 m hrbtno; 1. mesto na državnem mladinskem prvenstvu 1500 m prosto je izjemen športnik, pred katerim je uspešna športna pot.

Besedilo: Greta Jukič
Fotografije: osebni arhivi in arhivi društev; priprava Mateja Voler

OBČINA PREVALJE V MANDATU 2010-2014

ČLANI OBČINSKEGA SVETA V MANDATU 2010-2014

Zdravko Fajmut - Demokratična stranka upokojencev Slovenije – DESUS
Stašo Lodrant - Slovenska demokratska stranka – SDS
Marko Kavtičnik - Socialni demokrati – SD
Bogdan Pupavac - Lista za občino Prevalje
Metka Naveršnik - Delamo za občino Prevalje
Bernard Pačnik - Slovenska nacionalna stranka - SNS
Maks Pučelj - Demokratična stranka upokojencev Slovenije - DESUS
Jure Penec - Zares - nova politika

Matej Pečnik - Slovenska demokratska stranka – SDS
Marjan Sonjak - Nova Slovenija - Krščanska ljudska stranka – NS.i
Dušan Golnar - Socialni demokrati - SD
Margareta Jukič - Lista za občino Prevalje
Hedvika Gorenšek - Delamo za občino Prevalje
Franc Juričan - Liberalna demokracija Slovenije - LDS
Ivan Pungartnik - Preval(je) naprej
Tanja Klemenc Sekuti - Demokratična stranka upokojencev Slovenije – DESUS
Andrej Stermec - Slovenska nacionalna stranka - SNS

Župan: dr. Matija Tasič
Podžupanja – družbene dejavnosti: Margareta Jukič
Podžupan – gospodarstvo: Zdravko Fajmut

PREDSEDNIKI KRAJEVNIH SKUPNOSTI V MANDATU 2010 – 2014

KS Leše: Davorin Šeruga
KS Holmec: Maks Pučelj
KS Šenatel: Štefan Peršak

Foto: Foto Ocepek

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Kohzijski sklad

Projekt ureditve mestnega jedra Prevalj

V letu 2011 smo v Občini Prevalje zaključili s projektom Ureditve mestnega jedra Prevalj, ki je v prvi fazi zajemal ureditev območja ob zdravstveni postaji ter ureditev območja avtobusne postaje. V drugi fazi so se dela izvajala v petih sklopih. Tako smo dokončno uredili območje avtobusne postaje, in sicer z opremo, osvetlitvijo ter napajanjem fontane, zamenjali smo vodovodne cevi pred Družbenim domom, obnovili ter uredili Spominski in Sokolski park, rekonstruirali panoramsko cesto Strojnik – gasilski dom.

Gradbeni nadzor je izvajal Janez Mačič, s.p.

Zamenjava vodovodnih cevi
pred Družbenim domom

Ureditev mestnega jedra

Z otvoritvijo prenovljenega mestnega jedra Prevalj se je v soboto, 10. septembra 2011, zaključil eden izmed večjih projektov Občine Prevalje, katerega skupna vrednost znaša okrog 950.000,00 EUR. Operacija se je pričela izvajati aprila 2010 in se je, kot je bilo po načrtih, zaključila v septembru 2011. S tem projektom je trajno uredila mestno jedro, zagotovila kvaliteten mestni prostor z boljšimi in varnejšimi javnimi površinami in s tem dvignila kakovost življenja svojih občanov in obiskovalcev. V prenovljeni podobi so zasijali Sokolski park, Vandravski trg, Panoramska cesta Prisoje, Spominski park Prevalje ter območje pri Zdravstvenem domu. Med

drugimi je bil cilj obnove, da mestno jedro s svojimi trgi in parki pridobi pomensko vrednost, da ni edina aktivnost le tranzit avtomobilov in pešcev, ampak da postane družabno in kulturno prizorišče, kjer se ljudje sprostijo in družijo ter se srečajo tudi s kulturno dediščino. Za operacijo Ureditve mestnega jedra Prevalje je bilo s strani Službe vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko oz. iz Evropskega sklada za regionalni razvoj odobrenih 680.000,00 EUR, kar predstavlja 85 % upravičenih stroškov. Operacija se je pričela izvajati marca 2010 in se, kot je bilo po načrtih, zaključila v septembru 2011.

Prostor za druženje na Vandravskem trgu

SOKOLSKI PARK

Območje parka je namenjeno predvsem funkcijam mestnega parka: sprehodu, počitku in sprostitvi. Tako nova zasnova ohranja linijo prvotne poti, h kateri je dodana nova pot elipsoidne oblike. Ta pot se približa brežini reke Meže, z namenom razširitve pogleda na vodo. V središču te poti je predviden prostor za novo plastiko oz. obeležje nekdanjemu sokolskemu društvu in delovanju.

Kvalitetna zasaditev je ohranjena, druga drevnina pa reducirana. Nameščena je urbana oprema: nove klopi in koši za odpadke ter luči, ki diskretno osvetljujejo glavno pot.

- Projektant: TIP INŽENIRING, d.o.o., Glavni trg 29, 2380 Slovenj Gradec; Maja Lesjak, udika
- Izvajalec: DOMSTAN, d.o.o., Koroška cesta 48, 3320 Velenje, vrednost sklopa: 33.000,00 EUR

GRADNJE IN OBNAVLJANJE V OBČINI PREVALJE V LETU 2011

Sokolski park po obnovi

PANORAMSKA POT PRISOJE

Ob ureditvi pešpoti se je na drugem delu rekonstruirala enosmerna lokalna cesta Gasilski dom – Strojnik. Na dveh mestih sta urejeni razgledni ploščadi - počivališči, opremljeni z urbano opremo (klopi, koši za smeti), na zgornji razgledni ploščadi je tudi otok za ločeno zbiranje odpadkov. Rekonstrukcija ceste je zajemala tudi zamenjavo kanalizacije in vodovoda, utrditev brežin ter asfaltiranje in namestitev ograje.

- Projektant: BOM-MOČKA, d.o.o., Pod gonjami 121, 2391 Prevalje; Borut Močilnik, univ.dipl.inž.grad.
- Izvajalec: KOROŠKE GRADNJE, d.o.o., Celjska cesta 7, 2380 Slovenj Gradec, vrednost sklopa: 240.000,00 EUR

Cesta na Prisoje

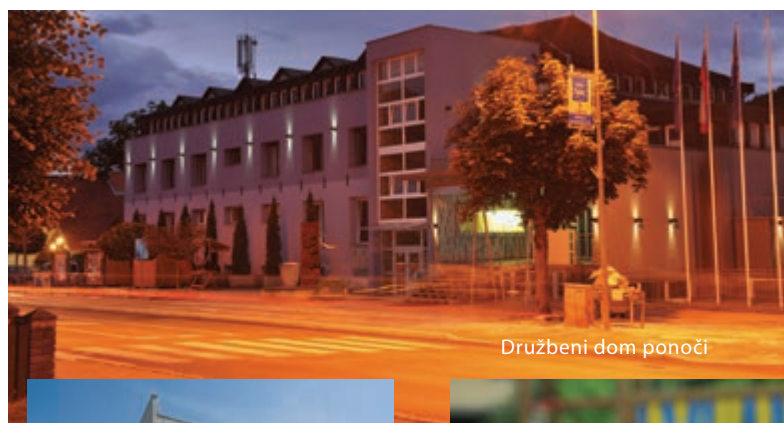

Klopi ob pešpoti na Prisoje

OKOLICA ZDRAVSTVENEGA IN DRUŽBENEGA DOMA

Z revitalizacijo območja javnih parkirišč, javne poti in javnih otroških igrišč je mestotvorno urejen problem mirujočega prometa in urbanega prostora v mestnem jedru Prevalj. Na območju obstoječega travnika je urejeno otroško igrišče in novo tlakovano parkirišče za 16 novih parkirnih mest. Obstoječe poškodovane asfaltirane javne površine so rekonstruirane s pravilnimi vzdolžnimi in prečnimi nakloni, urejeno je odvodnjavanje meteornih vod. Na območju novega tlakovanega parkirišča so urejeni dodatni elementi javne razsvetljave in izvedena kompletna prometna signalizacija.

- Projektant (okolica zdravstvenega doma): BOM-MOČKA, d.o.o., Pod gonjami 121, 2391 Prevalje; Borut Močilnik, univ.dipl.inž.grad.
- Izvajalec (okolica zdravstvenega doma): CPM, d.d., Iztokova ulica 30, 2000 Maribor, d.o.o., vrednost sklopa: 154.000,00 EUR
- Izvajalec (okolica Druženega doma): SLEMENŠEK, d.o.o., Dobja vas 190A, 2390 Ravne na Koroškem, vrednost sklopa: 31.000,00 EUR

Družbeni dom ponoči

Urejena tlakovana parkirišča za zdravstvenim domom

Otroško igrišče

SPOMINSKI PARK

Spominski park je namenjen počititvi spomina na pomembnejše osebe in dogodke v občini, zato je ta prostor poleg sprehodu, počitku in sprostitvi in tudi spoznavanju zgodovine. Zasnova parka je krožna s centralno lego vodnega elementa, iz katerega izhajajo vse ostale linije. Kipi oseb in dogodkov, ki so zaznamovali zgodovino in življenje v občini Prevalje, so prestavljeni v ozadje parka pred podporni zid rampe, tako so dobili primerno mesto. Park je iz leta v leto bogatejši v trajen spomin na ljudi, ki so s svojim ustvarjalnim delom zaznamovali koroški in slovenski kulturni prostor.

- Projektant Spominskega parka: TIP INŽENIRING d.o.o., GLAVNI TRG 29, 2380 SLOVENJ GRADEC; Maja LESJAK, udika
- Izvajalec: DOMSTAN d.o.o., KOROŠKA CESTA 48, 3320 VELENJE, vrednost sklopa: 115.000,00 EUR

Med obnavljanjem Spominskega parka

Spominski park z osrednjim vodnim elementom in spomenikom Augustu von Rosthornu

Pot mimo parka na Športni park Ugasle peči

GRADNJE IN OBNAVLJANJE V OBČINI PREVALJE V LETU 2011

POMNIK MOHORJEVI DRUŽBI (1919-1927)

Mohorjeva družba je 3. julija 1919 v 64 vagonih »pribežala« iz Celovca na Prevalje in ostala tu do 3. decembra 1927. V tedanjih nemirnih časih je ohranila svoje poslanstvo – tiskanje knjig v slovenskem jeziku, saj so na Prevaljah natisnili 90 naslovov v blizu dva milijona izvodih. Avtor pomnika je Andrej Grošelj, odkritje pomnika je bilo 13. 11. 2004, ob 85. obletnici prihoda Mohorjeve na Prevalje.

POMNIK BRALNI ZNAČKI (22. 5. 1961)

Ideja o bralni znački je vzknila v osnovni šoli Prevalje, pobudnika sta bila prof. Stanko Kotnik in Leopold Suhodolčan, postala je slovenska kulturna posebnost, saj se je ideja razširila po vsej Sloveniji, tudi v zamejstvo. Avtor zasnove pomnika je arhitekt Borut Bončina, upodobitev portretov pobudnikov Stanka Kotnika in Leopolda Suhodolčana pa akademski kipar Andrej Grošelj. Odkritje je bilo ob 45-letnici Bralne značke leta 2006.

LEOPOLD SUHODOLČAN (1928-1980)

Leopold Suhodolčan, pisatelj in kulturno-prosvetni delavec, je s svojim literarnim delom za mladino in odrasle zaznamoval širši slovenski kulturni prostor; bil je eden izmed pobudnikov bralne značke in ravnatelj osnovne šole na Prevaljah. Avtor doprsnega kipa je akademski kipar Mirsad Begić. Odkritje je bilo 14. 9. 2000.

Na obstoječi lokaciji je ostal kip v spomin Augustu von Rosthornu, ki ga ob obnovi niso premikali.

AUGUST VON ROSTHORN (1790-1843)

Na območju zaselkov Stare sledi, Glavarstva in zaselka Ugasle peči je v letih 1835–1899 obratovala Železarna Prevalje. V parku ob upravnem poslopju železarnice na Glavarstvu so po smrti Augusta von Rosthorna (1843) postavili prvi javni spomenik v Mežiški dolini – doprski kip na podstavku v spomin in čast začetniku železarstva na Prevaljah, fužinarskemu strokovnjaku, pionirju na področju metalurgije in izumitelju Augustu von Rosthornu. Spomenik se je ohranil v originalu, doprski kip Rosthorna pa je replika, original je shranjen v Koroškem pokrajinskem muzeju na Ravnah na Koroškem. Spomenik je bil prestavljen z vrta družine Potočnik na Starih sledih leta 2009.

DR. FRANC SUŠNIK (1898-1980)

Doprski kip dr. Francu Sušniku, kulturno-prosvetnemu delavcu, literarnemu zgodovinarju, ustanovitelju gimnazije in študijske knjižnice – Koroške osrednje knjižnice na Ravnah na Koroškem ... so rojaki postavili ob 100-letnici rojstva, 14. 11. 1998. Avtor kipa iz bron je akademski kipar Stanko Kolenc.

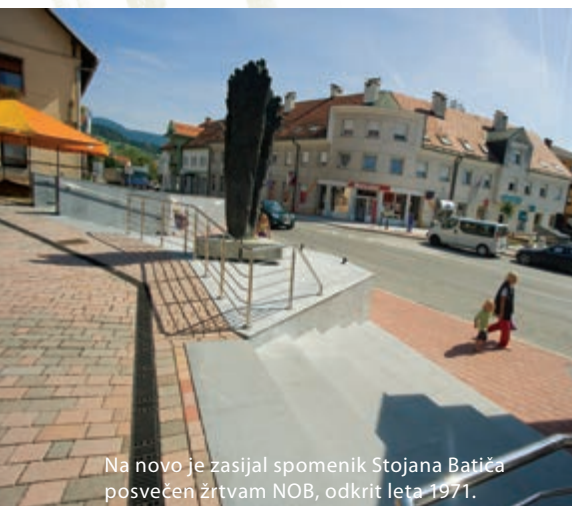
LUKA KRAMOLC (1892-1974)

Glasbeni narodopisec, zbiratelj, skladatelj in vižar ljudskih pesmi, ustanovitelj Šentaneljskih pavrov. Avtor doprsnega kipa je Stanko Kolenc, odkritje je bilo 19. 9. 2002, ob 110-letnici rojstva.

FRANJO GOLOB (1913-1941)

Po Franju Golobu, slikarju in restavradorju, rojenem na Prevaljah, se imenuje osnovna šola v kraju. Leta 1941 je bil član Zagrnikove uporniške skupine v Mežiški dolini in prvi talec - umetnik v 2. svetovni vojni. Avtor doprsnega kipa iz bron je Rade Nikolić, akademski kipar; odkritje je bilo 17. 9. 2001.

Na novo je zasijal spomenik Stojana Batiča posvečen žrtvam NOB, odkrit leta 1971.

VANDRAVSKI TRG

Center pri avtobusni postaji oz. Vandravski trg je dobil povsem novo podobo. Na obravnavani lokaciji gre za oblikovanje dveh fizično ločenih trgov. V jugovzhodnem delu trga, na mestu prekritja struge, je postavljen vodni element v smislu ponazoritve potoka kot asociacija na potok, ki teče pod površino trga. Trg obdaja hodnik za pešce in na južni strani parkirišče. Obe prometni komunikaciji sta funkcionalno in likovno povezani s trgom.

Na novo nastalem mestnem trgu je urejena novo avtobusno postajališče, na južni strani je urejeno parkirišče za osebne avtomobile, elementi oblečeni v črn kamen pa predstavljajo prostor za namestitev rimskih najdb oz. njihovih reprodukcij. Novo nastali trg je tako delno urejen kot lapidarij. Na severnem delu je na novo urejeno stopnišče ter rampa za invalide. Nameščeni so še elementi urbane opreme in sicer klopi, smetnjaki, avtobusno postajališče ter elektronska info točka z možnostjo prostega dostopa do interneta. Na kamnitih stenah-kulisah so razstavljeni artefakti, reliefi in posnetki rimskih najdb:

Atis in Erot: Plošča z reliefom Atisa in Erota je nameščena nad vodnim elementom. Plošča je bila najdena med l. 1860-1865 v grušču pod Barbarinim gričem. Datirana je v 1. pol. 3. stol. po Kr. Na njej je upodobljen Atis, ki predstavlja simbol za smrt in za ponovno vstajenje. V principu pa ga je treba razumeti podobno kot štiri letne čase, kot prisposodbo za večno kroženje življenja, odmiranje in ponovni razcvet. Eroti predstavljajo tempora anni in s tem večno nastajanje in minevanje.

Nimfa: Marmorni kvader je ob povečani visoki vodi leta 1900 pri braniku Brančurnikovega mostu razkrila reka Meža. Upodobljena je gola ženska. Levico ima dvignjeno za glavo, z njo podpira spodnji del vrčka, ki je obrnjen navzdol in ki spominja na amfore. S svojo desnico pa jo drži za ročaj. Ženska z amforo najverjetneje predstavlja vodno nimfo. Vrč z vodo simbolizira izvir. Vrelec je na grobu pokojnika obujal v ponovno rojstvo.

Pisar: Najden enako kot Nimfa. V profilu je upodobljen mož v tuniki, pisar (librarius), stoječ na vbočenem podstavku. Desno nogo visoko dviga in se z njo opira na posodo za akte (capsa). Z levico drži preko kolena razvit svitek (volumen), v desnici pa drži pisalo (stilus), s katerim zapisuje neposreden diktat svojega gospodarja. Pisar predstavlja status pokojnika.

Centurion: Kopija kipa, ki predstavlja rimskega oficirja centuriona, najdenega l. 1903 v strugi reke Meže. Kip je stal v stebrnem delu notranjosti zgornjega dela posebnega tipa nagrobne zgradbe imenovane baldahin. Baldahin je služil poudarjanju kipa umrlega heroja stoječega na sredini. Oblečen je v tuniko. Z levico drži težek vojaški plašč (paludamentum), ki mu sega preko ramen in hrbta.

- Projektant: FIN ARS, d.o.o., PODVINE 36, 1410 ZAGORJE OB SAVI; Kristijan ČUK, udia
- Izvajalec: SLEMENŠEK, d.o.o., DOBJA VAS 190A, 2390 RAVNE NA KOROŠKEM Vrednost sklopa: 224.000,00 EUR

- Operacijo delno financira Evropska unija in sicer iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.
- Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa krepitev regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007–2013, razvojne prioritete »Razvoj regij«.

Rimska preteklost predstavljena

LAPIDARIJ BO VSAKO LETO BOGATEJŠI

Koroški pokrajinski muzej z Občino Prevalje že vsa leta dobro sodeluje, tako je bilo tudi pri projektu Ureditev mestnega jedra Prevalj. V Koroškem pokrajinskem muzeju smo za ureditev t. i. Vandravskega trga predlagali vsebino. Že leta 2008 smo dali v izdelavo odlitek centuriona in leta 2011 še relief z upodobitvijo Atisa in Erota. Originala vse od odkritja hrani Koroški deželni muzej Celovec, ki je ugodil naši prošnji in dovolil izvesti kopiji. Odlitke je izdelal mag. Miran Pflaum iz Ljubljane.

Dva originalna rimska nagrobna spomenika pa hrani Koroški pokrajinski muzej v lapidariju na Ravnah – v grajski kapeli. To sta upodobitev nimfe in pisarja. Za ta dva smo pripravili prostor na Vandravskem trgu, ker pa še nismo izdelali odlitkov, smo na prostor kjer naj bi stala, trenutno namestili njuni fotografiji na steklenih ploščah.

Nimfa predstavlja golo žensko z amforo, najverjetneje gre za vodno nimfo. Vrč z vodo simbolizira izvir. Vrelec na grobu je pokojnika obujal v ponovno rojstvo.

Nimfe so bile čaščene pogosto v naravi, še posebej pri izvirih, pri jamah, pri vodnjakih. Predstavljene so tudi na reliefih, še zlasti v nimfejih, njim posvečenih kapelah in svetiščih ob termah.

Norik, Panonija in celinske dežele so bile daleč od morja, zato so upodobitve nimf redke. Iz virunskega prostora, torej prostora kamor je spadal tudi Zagrad, je poznanih malo upodobitev nimf. Ena izmed takšnih je kip ležeče nimfe iz term v Virunu na Gosposvetškem polju ter Nimfa iz Zagrada, ki pa je

po svoji obliki zelo specifična. Mogoče lahko upodobitev naše vodne nimfe povežemo z legendo o prevalskem jezeru ali pa morda s toponimoma oz. ledinskima imenoma Studenzen in Toplize, ki sta navedena na Franciscejskem katastru za Koroško in sovpadata s prostorom rimskega grobišča v Zagradu.

Pisar predstavlja v profilu upodobljenega moža v tuniki, ki preko kolena drži razvit svitek in v desnici pisalo. Spomeniki z upodobitvijo pisarja so značilni predvsem za podeželje in mesta južnega dela Norika. Opozarjajo lahko na poklic, večkrat pa na nivo omike, izobrazbe in statusnega simbola imetnika groba. Niso pa dokaz za obvladanje branja in pisanja.

Pri ureditvi Vandravskega trga smo poskušali doseči turistično privlačnost, kar je želja vsake občine. Veliko občin nima sredstev, nima ne kulturnega potenciala, niti ne turističnega trga, kar Prevalje z ureditvijo tega trga zagotovo imajo. Ta dediščina je z ureditvijo odprtega muzeja na trgu postala dostopna večjemu številu ljudi, hkrati pa je to dobra priložnost za obogatitev turistične ponudbe.

Upamo, da smo s sodelovanjem v projektu vzbudili zanimanje ljudi, predvsem mislimo Prevaljčane, da se bodo zavedali, kako bogato zgodovino imajo in da bodo na to ponosni.

Maja Kumprej Gorjanc, kustodinja, Koroški pokrajinski muzej
Foto: arhiv Koroškega pokrajinskega muzeja

Sokolski park

Spominski park

Ureditev vaškega jedra Leše, faza II.

Naložba »Ureditev vaškega jedra Leše – II. faza« se je sofinancirala iz naslova ukrepa 322 – Obnova in razvoj vasi iz Programa podeželja 2007-2013 sofinanciranega iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in proračuna občine.

V okviru projekta se je obnavljala cesta »Fefrovo« ter uredilo območje »novih bajt«. Pri cesti Fefrovo so se poleg gradbeno obr-

tniških del uredile bankine, asfaltirala cesta ter postavila zaščitna ograja. Na območju »novih bajt« je šlo za rekonstrukcijo ceste, obnovili smo vodovod, kanalizacijo ter javno razsvetljavo. Poleg cestne infrastrukture se je zgradila tudi čistilna naprava Leše.

- Izvajalec del je bilo podjetje Slemenšek, d.o.o., gradbeni nadzor pa je izvajal BOM MOČKA, d.o.o.

»Nove bajte«

Fefrovo

»Nove bajte«

Odprtje prenovljenega vaškega jedra Leše, faza II

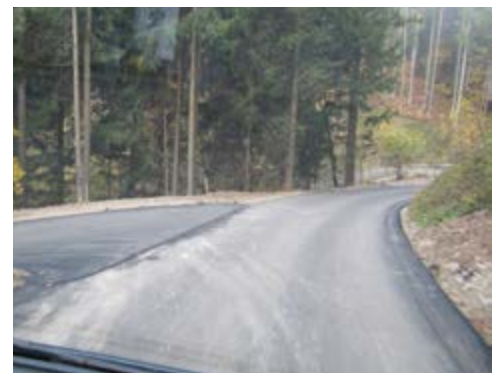
Cesta Fara – Stražišče, naselje Rožej

Občina Prevalje je pričela v mesecu avgustu 2011 z izvedbo gradbenih del za investicijo »Cesta Fara-Stražišče, naselje Rožej«. Projekt se sofinancira iz državnih sredstev na osnovi 21. in 23. člena Zakona o financiranju občin. Investicija je razdeljena v dva dela, in sicer odsek Viadukt Fara – križišče Unc v letu 2011 ter odsek križišče Stražišče – Rožejevo naselje do 30.6.2012. Pogodba za

izvedbo del se je podpisala s podjetjem Koroške gradnje, d.o.o. Nadzor nad gradnjo izvaja Ivan Mačič, s.p. Izvajalec del je ponudil novo tehnologijo za stabilizacijo terena – omenjeno stabilizacijo je izvajalo podjetje TERA-MIX, d.o.o., iz Avstrije.

Gradivo pripravil Oddelek za komunalno cestno gospodarstvo
Fotografije: Eva Jeromel

Na cesti se je uredilo odvodnjavanje, stabilizacija terena, asfaltiranje ceste, postavila se je prometna oprema.

Kocerod

Poskusno obratovanje Koceroda se naj bi pričelo 1. januarja 2012 kljub zapletom in težavam, ki so nastajali, saj bodo objekti verjetno že končani to leto. To je eden najpomembnejših skupnih projektov koroških občin.

Bodoče odlagališče pri Zmesu na Dolgi Brdi

Foto: Eva Jeromec

RAZVOJ

Naložba v vašo prihodnost
Operacija delno financirana Evropska unija
Evropski sklad za regionalni razvoj

SI CAT
EVROPSKO TERRORALNO SODELOVANJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
SLUŽBA VLADE RS ZA LOKALNO SAMOUPRAVO
IN REGIONALNO POLITIKO

Projekt Geopark

Načrtovano območje projekta, ki zajema občine Črna na Koroškem, Mežica, Prevalje, Ravne na Koroškem, Dravograd, Pliberk, Suha, Bistrica nad Pliberkom, Globasnica, Galicija, Žitara Vas, Železna Kapla in Sele, odlikuje izjemna geološka podlaga s številnimi geološkimi posebnostmi. Območje je veliko 997 km², na njem pa živi okrog 51.500 prebivalcev. Ljudje na tem območju so skoraj 350 let živeli tudi od rudarjenja v svinčevo cinkovih rudiščih na pobočjih Pece, Uršlje gore in Obirja. Izdanki rudnih teles in njihovi ostanki v starih rudnikih še danes privlačijo pozornost obiskovalcev in znanstvenikov, saj so nekateri izjemnega, svetovnega znanstvenega pomena. Čez to območje poteka Periadriatska prelomna cona, kjer se spektakularno stika-

Pred obnovo

Leseni stolpič pozivnice na Lešah

jo različne kamnine Euro - Azijske in Afriške tektonske plošče. Raznovrstne kamnine in druge ostanke pestrega vulkanskega delovanja najdemo na Smrekovškem pogorju. Na predvidenem območju Geoparka so številna nahajališča rudnih mineralov in tudi nekaterih redkih mineralov ter ostanki fosilov. Zaradi živahne tektonike in erozije ob dvigu Savinjskih Alp in Karavank, se je na območju razvil svojevrsten ter zanimiv relief. Čudoviti gozdovi, gorski pašniki in skalovja so življenjski prostor tudi redkih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst. (vir: www.prevalje.si)

Občina Prevalje je kot projektni partner v projekt vključena z delovnim naslovom: Ureditev predstavitve v rudarski vasi Leše. V okviru predstavitve so bili predmet obnove trije objekti, ki spominjajo na rudarsko preteklost Leš:

- rudarska kapela ob cesti na Leše (najverjetneje je bila zgrajena iz zaobljube) in kjer je nad vhodom upodobljena na rudarska nesreča,
- vhod v Rov Franciscus (ureditev dostopa in portala) in ureditev površin namenjenih za parkiranje vozil za obiskovalce ter
- pozivnica na Lešah, kjer sta se v okviru obnove uredili streha in fasada, predmet zamenjave pa je bilo tudi stavbno pohištvo ter ureditev spo-

Pozivnica pred obnovo

minske sobe, kjer bo občina v sodelovanju s Koroškim pokrajinskim muzejem postavila stalno zbirko, ki bo pričala o rudarjenju na Lešah.

Skupna vrednost investicije znaša skupaj s projektno dokumentacijo nekaj manj kot 145 tisoč evrov. Investicija se je izvajala v okviru Operativnega programa Slovenija – Avstrija 2007-2013 in jo sofinancirajo Evropska unija, iz Evropskega sklada

za regionalni razvoj (ESRR), Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalni razvoj ter Občina Prevalje. Obnova vseh treh objektov je potekala pod nadzorom Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Maribor, obnova vhoda v rov Franciscus pa tudi pod nadzorom Zavoda RS za varstvo narave, OE Maribor.

NAZIV OPERACIJE: GEOPARK – VZPOSTAVITEV ČEZMEJNEGA GEOPARKA MED PECO IN KOŠUTO

NAZIV INVESTICIJE: UREDITEV PREDSTAVITVE V RUDARSKI VASI LEŠE

POZIVNICA »FRLESCIMER« NA LEŠAH

Pozivnica »Frlescimer« je enonadstropna hiša z lesenim stolpičem in zvonom, ki je bila zgrajena med prvimi v času delovanja premogovnika. Sem so prihajali rudarji pred odhodom v jame, tu so jih rudarski pazniki »pozivali« po imenu in priimku, po končanem delu pa so se morali spet oglasiti v tej stavbi, da so pazniki ugotovili, če so se vrnil vsi. Sam stolp pozivnice, kot izjemna tehniška dediščina leške preteklosti, še čaka na obnovo.

Pozivnica po obnovi

NAZIV OPERACIJE: GEOPARK – VZPOSTAVITEV ČEZMEJNEGA GEOPARKA MED PECO IN KOŠUTO
NAZIV INVESTICIJE: UREDITEV PREDSTAVITVE V RUDARSKI VASI LEŠE
UREDITEV RUDARSKE KAPELE NA LEŠAH

To je največja kapela zaprtega tipa v Občini Prevalje. Po arhitekturni dekoraciji sodeč, izhaja kapela iz 19. stoletja, ko je na Lešah deloval premogovnik. Kapela se zdi votivnega značaja, zgrajena iz zaobljube. Iz reliefa nad vhodom lahko vidimo simboličen prikaz Leš z rudarskimi napravami, ob potoku pa sedi oseba s klo-bukom v roki in pred njo ponesrečenec. Nastanek te kapele se zelo verjetno nanaša na ta dogodek.

V kapeli je skupina Križanja in kip Žalostne matere božje ter leseni kipi: Janez, Marija Magdalena in Žalostna mati božja.

Obnovljena rudarska kapela n Lešah

Med odprtjem
rudarske kapele
na Lešah v
septembru 2011

NAZIV OPERACIJE: GEOPARK – VZPOSTAVITEV ČEZMEJNEGA GEOPARKA MED PECO IN KOŠUTO
NAZIV INVESTICIJE: UREDITEV PREDSTAVITVE V RUDARSKI VASI LEŠE
ROV FRANCISCUS

Edini ohranjeni vhod v rov iz časa delovanja leškega premo-govnika je rov Franciscus iz leta 1849. Prvič je bil obnovljen leta 1984, letos pa se je ponovno uredil dostop do rova, poglobil za nekaj metrov tudi sam rov, obnovili so tudi napis nad vho-dom in uredili parkirni prostor.

Vhod v rov Franciscus pred obnovo, februar 2011

Ureditve površin namenjenih za parkiranje
vozil za obiskovalce med obnovo, marec 2011

Prenovljeni rov

Urejen vhod v rov Franciscus, september 2011

Urejeno parkirisce pod rovom Franciscus

Gradivo pripravila Sabina Ranc, občinska uprava
Foto: Sabina Ranc, Stanko Kumprej

Zamenjava strešne kritine na osnovni šoli, telovadnici in športni dvorani in namestitev sončne elektrarne

Med letošnjimi počitnicami se je uresničila dolgoletna želja po zamenjavi dotrajane, poškodovane in zdravju škodljive azbestne strešne kritine na šolskem kompleksu OŠ Franja Goloba Prevalje.

Konec meseca maja je občina objavila javni razpis za izvedbo gradbenih del za zamenjavo strešne kritine na objektu osnovne šole, telovadnice in športne dvorane. Na razpisu je bil kot najugodnejši ponudnik izbran Martin Mlakar, s. p. iz Domžal. Izvajalec je na osnovi sklenjene pogodbe z deli pričel v mesecu avgustu in jih zaklju-

Prenova se je pričela

Montaža modulov na streho telovadnice.

Sončna elektrarna bo pretvarjala sončno energijo v električno.

Na strehe smo namestili 990 modulov, katerih dimenzije so 1.650 x 990 mm, moč enega modula je 235 Wp, skupna moč elektrarne bi znašala 232,65 kWp.

čil v septembru 2011. Vrednost investicije je znašala 133.448 EUR. Občina je investicijo izvedla delno s proračunskimi sredstvi, zanjo pa je namenila tudi prihodek od plačila odškodnine za podeljeno stavbno pravico na objektu osnovne šole v višini 50.000 EUR, ki ga je plačal služnostni upravičenec GORENJE, d.d. iz Velenja, ki

je na streho šole namestil sončno elektrarno. Namestitev sončne elektrarne je v celoti financiral služnostni upravičenec.

Gradivo pripravil Oddelek za družbene dejavnosti
Foto: Gvido Lužnik

Gradimo vrtec

PROJEKT JAVNO-ZASEBNEGA PARTNERSTVA IZGRADNJA VRTCA IN UREDITEV ŠPORTNEGA IGRIŠČA

Kronologija poteka projekta do podpisa koncesijske pogodbe:

Občina Prevalje je v začetku leta 2010 začela z operativnimi aktivnostmi za izvedbo projekta javno-zasebnega partnerstva izgradnje vrtca in ureditve športnega igrišča. Aktivnosti lahko razdelimo v naslednje sklope:

- pridobitev potrebne projektne dokumentacije,
- potrditev investicijske dokumentacije na občinskem svetu,
- potrditev odloka o javno-zasebnem partnerstvu na občinskem svetu,
- javni razpis za izbor koncesionarja,
- potrditev končnega poročila o postopku javnega razpisa na občinskem svetu,
- obvestilo o izboru koncesionarja,
- podpis pogodb z izbranim koncesionarjem in
- pridobitev gradbenih dovoljenj.

Občina je v postopku javno-zasebnega partnerstva za koncesionarja izbrala CM Celje d.d., Lava 42, 3000 Celje. Na osnovi prejete ponudbe in sklenjene koncesijske pogodbe znaša vrednost projekta izgradnje vrtca in ureditve športnega igrišča 3,7 mio EUR brez DDV. Koncesijsko obdobje zajema 1 leto gradnje in 19 let izvajanja storitev – dajanja objekta vrtca in športnega parka v uporabo. Koncesionar je s koncesijsko pogodbo prevzel vsa tveganja gradnje, tveganja tekočega vzdrževanja in energetskega upravljanja predmeta koncesije v skladu z določili koncesijske pogodbe.

Obveznosti koncesionarja po koncesijski pogodbi so:

- gradnja vrtca in ureditev športnega igrišča,
- tekoče vzdrževanje vrtca in igrišča,
- energetske upravljanje vrtca,
- zavarovanje vrtca in igrišča.

Letna obveznost iz občinskega proračuna bo znašala okvirno 392.560 EUR. Ta obveznost se bo ustrezno zmanjšala, v kolikor bo občina na razpisih pridobila sredstva sofinanciranja.

Ko je tod rasla še trava ...

Delovišče je ograjeno.

Nastajajo obrisi bodočega vrtca.

Foto: Eva Jeromel, Gvido Lužnik

PROJEKT VRTEC PREVALJE

Izgradnja vrtca poteka v okviru projekta javno-zasebnega partnerstva izgradnje vrtca in ureditve športnega igrišča. Skladno s koncesijsko pogodbo projekt izvaja koncesionar CM Celje d.d.

Projekt izgradnje vrtca se izvaja na podlagi projekta, ki ga je izdelalo podjetje Komunaprojekt d.d. iz Maribora. Izgradnja vrtca se je pričela s pripravljalnimi deli v mesecu maju in bo predvidoma zaključena aprila 2012. Tehnični pregled objekta in pridobitev uporabnega dovoljenja sta načrtovana v mesecu aprilu 2012.

Z izgradnjo novega 13-oddelčnega vrtca bo dosežen namen in cilj trajno rešiti

prostorski problem izvajanja predšolske dejavnosti v občini. Z novogradnjo bodo zagotovljeni prostori vrtca skladno s predpisanimi normativi s strani Ministrstva za šolstvo in šport in omogočeni ustrezni pogoji za izvajanje predšolske dejavnosti v občini.

ARHITEKTURNA ZASNOVA NOVEGA VRTCA

Objekt novega vrtca je zasnovan v dveh nivojih. Prvi nivo na nivoju terena in delno 1 m nižje je namenjen otrokom prvega starostnega obdobja. Drugi nivo je

namenjen otrokom 2. starostnega obdobja. Prostori 2. nivoja se odpirajo na strehe spodnje etaže. Le-te so delno izvedene kot zelene strehe in kot športni tlaki za igro ali vožnji skirojev. Oba nivoja sta preko zasute klančine povezana v celoto.

Vse igralnice so orientirane proti jugu (tri proti vzhodu) in imajo pred ali ob igralnici zunanjo pokrito teraso. Možna je tudi dodatna zasteklitev teras in izvedba kot zimski vrt, kar lahko podaljša sezono igre na prostem. Zelene površine na strehah so preko nasute klančine povezane z zunanjimi igralnimi površinami v pritličju in se uporabljajo za igro in zimске športe. Površine na terenu se ozelenijo z drevesno vegetacijo, tiste na strehi pa z zasajenim nizkim grmičevjem.

Skupne površine pred igralnicami so razgibane (amfiteater, telovadnica) in se kombinirajo z garderobnimi omarami, ki morajo biti čim bližje vhodom v igralnice. V vsaki etaži so ločeni depoji za rekvizite (zunanjí oz. notranji).

Sanitarni prostori so večinoma združeni za po 2 igralnici. Za zunanje površine je v vsaki etaži dodatni WC dostopen od zunaj.

Gospodarski prostori se nahajajo v območju proti obstoječi telovadnici. Navezujejo se na zunanje dvorišče in dostopno

Tako bo izgledal bodoči vrtec

rampo. V tem območju je predviden tudi dostop zaposlenih in povezovalno stopnišče z obstoječo telovadnico. Kuhinja s spremljajočimi prostori je postavljena tako, da dobi dnevno svetlobo iz območja rampe k obstoječi telovadnici. Otrokom bo omogočeno spremljanje procesa priprave obrokov preko zastekljenih odprtih iz skupnega prostora v pritličju.

Zunanje igralne površine so zaradi različnih nivojev razgibane, delno izvedene kot klančine in opremljene z igrali. Predvideni so dostopi na te površine iz obodnih poti.

Igrišča na terasah so predvidena z visoko obodno ograjo. Prostori za zaposlene so ločeni po etažah. Upravni prostori so v pritličju neposredno ob glavnem vhodu.

V poletnem času zaradi strmega vpadnega kota sončnih žarkov ne bo potrebna sončna zaščita igralnic, v zimskem obdobju je vpadni kot sonca nižji in bo osončena celotna pokrita terasa ter 3-4 m igralnice. Sončna zaščita je predvidena

ob oknu in služi tudi za zatemnjevanje v času počitka otrok.

FASADE OBJEKTA

Mišljene so predvsem lesene obloge, lahko tudi plošče v leseni imitaciji. Horizontalni raster fasadnih plošč znaša 57,5 cm

in prekriva južno oz. vzhodno fasado. Zadnje fasade so kontaktne debeline 15 cm z ometom kot zaključnim slojem. Zasteklitve so v lesenih okvirjih na osončenih delih izvedene z zunanjo sončno zaščito iz alu žaluzij.

Prenova stadiona v Športnem parku Ugasle Peči

Ureditev športnega igrišča je bila izvedena v okviru projekta javno-zasebnega partnerstva izgradnje vrtca in ureditve športnega igrišča. Projekt je skladno s koncesijsko pogodbo izvedel koncesionar CM Celje d.d. Ureditev igrišča je potekala na podlagi projekta, ki ga je izdelalo podjetje Fin Ars, d.o.o. iz Zagorja ob Savi. Ureditev športnega igrišča se je pričela junija in zaključila avgusta 2011. V tem času so bila v okviru investicijskega projekta izvedena naslednja obnovitvena dela in gradbeni posegi: ureditev velikega nogometnega igrišča z umetno travo, ureditev atletske steze, ureditev razsvetljave, ureditev tribune z izvedbo nadstrešnice, dobava in montaža sedišč in ureditev varovalne ograje. Z izvedbo investicijskega projekta je bil dosežen namen in cilj investicije, trajno rešiti prostorski problem izvajanja športne dejavnosti, zagotoviti ustrezne prostore za izvajanje interesne športne vzgoje

Stadion v maju 2011

Stroji so zakopali v travno rušo

Stadion v avgustu 2011, umetna trava je položena

otrok in drugih športnih programov ter omogočiti usmerjen razvoj kakovostnega, vrhunskega in rekreacijskega športa v občini. Uradno odprtje prenovljenega igrišča je bilo 12. septembra 2011, v času Jesenskih srečanj.

Vrednost projekta ureditve športnega igrišča po sklenjeni koncesijski pogodbi znaša 886.464 EUR brez DDV. Občina je za pridobitev dodatnih sredstev kandidirala na javnem razpisu Fundacije za šport, vendar projekt žal ni bil odobren.

Gradivo pripravil Oddelek za družbene dejavnosti
Foto: Eva Jeromel

Brez godbe ni slovesnega trenutka.

Bogdan Pupavac, predsednik Komisije za šport, župan dr. Matic Tasič, Renata Vežnaver, direktorica JZP Projekt, d.o.o., Stane Oražem, predstavnik Nogometne zveze Slovenije, na odprtju prenovljenega stadiona v septembru 2011.

Projekt: Turizem – priložnost za razvoj

V mesecu septembru se je uspešno zaključila 1. faza projekta »TURIZEM – PRILOŽNOST ZA RAZVOJ«, ki ga je že od pomladi izvajala LAS Mežiške doline v sodelovanju s štirimi občinami, zunanji partnerji in izvajalci. V okviru projekta so bili usposobljeni lokalni turistični vodniki, vzpostavljene INFO točke, kjer je obiskovalcem in domačinom na voljo računalnik z dostopom do interneta ter vzpostavljena in urejena nova spletna stran s turistično ponudbo www.meziska-dolina.si.

Info točka se na Prevaljah nahaja v avli Družbenega doma na Prevaljah.

Irena Nagernik

Računalnik z INFO točko v avli Družbenega doma

Lokalni energijski koncept občine Prevalje

SPLOŠNO O LEK

Izdelava LEK (lokalnega energetskega koncepta) za občino Prevalje, je izdelana na osnovi 17. člena Energetskega zakona (UL RS, št. 26/05, 118/06, 27/07). LEK je dokument, ki skladno z nacionalnim energetskega programom opredeljuje načrt razvoja energetike v lokalni skupnosti. Zakon zavezuje vse lokalne skupnosti, da v svojih razvojnih programih sprejmejo LEK najkasneje do 1.1.2012. Namen in cilji lokalnega energetskega koncepta so:

Izdelava temeljnega dokumenta za energetskega strategijo, povezano z okoljsko politiko občine, ki je osnova za delovanje na energetskega področju v občini;

- Pregled preteklega stanja na področju rabe in oskrbe z energijo ter okolja, vključno z oblikovanjem baze podatkov;
- Pregled ukrepov za učinkovito izboljšanje energetskega stanja (raba, proizvodnja, distribucija);
- Izбира in določitev ciljev energetskega načrtovanja v občini;
- Priprava investicijskih in organizacijskih ukrepov na področju učinkovite rabe energije, uvajanje in povečevanje rabe obnovljivih virov energije;
- Oblikovanje in primerjava različnih možnosti in scenarijev razvoja;

RAZVOJ

- Izdelava predloga kratkoročne in dolgoročne energetske politike v občini;
- Možnosti spremljanja in dokumentiranja sprememb energetskega in okoljskega stanja;
- V elaboratu smo najprej obdelali analizo obstoječe rabe energije in energetskih medijev za posamezna področja.

ANALIZA OBSTOJEČE RABE ENERGIJE:

ANALIZA OBSTOJEČE RABE ENERGETSKIH MEDIJEV:

RABA ENERGIJE V PRIHODNOSTI:

- Stanovanjski sektor – pričakujemo znižanje rabe toplote za cca 10% (uvredba delilnikov toplote), z energetske sanacije stavb (toplotno izolativne fasade, varčna okna) pričakujemo znižanje rabe toplote za cca 25%;
- Industrijski sektor – raba energije je povezana s stanjem gospodarskih razmer na domačih in tujih trgih, zato v tem trenutku ni možno napovedovati prihrankov;

OBNOVLJIVI VIRI ENERGIJE:

- Sončna energija – izkoriščanje vira za proizvodnjo toplote in/ali elektrike;
- Geotermalna energija – izkoriščanje vira za proizvodnjo elektrike (>150 stC) in za ogrevanje (<150 stC; pridobivanje toplote pri t < 25 stC z uporabo TČ);
- Hidroenergija – zanesljiva in namenjena za proizvodnjo elektrike (v občini so 4 mHE s skupno močjo 77 kW, letna proizvodnja cca 206 MWh);
- Energija vetra – za proizvodnjo elektrike (pogoj dobrega delovanja je hitrost vetra od 15 do 20 m/s; področje občine ni primerno za uporabo vira);
- Biomasa – v občini je cca 3400 ha gozda z letnim etatom 17.700 m³; vir je uporaben za proizvodnjo toplote v lokalnih kotlovnih;
- Odpadki – poskrbljeno v okviru projekta KOCEROD; odpadki v občini predstavljajo cca 9% skupne kapacitete KOCEROD-a; projekt bo potekal na dveh lokacijah (Mislinjska dobrava in lokacija Zmes; kurilnost predelanih odpadkov je 4,15 do 5,55 kWh/kg);

V zaključku elaborata je predstavljen akcijski načrt s programom za obdobje 2012 – 2016:

AKCIJSKI NAČRT LEK PREVALJE:

Predvideva nižanje rabe energij z izboljšanjem učinkovitosti energetskih procesov. Ukrepi predvidevajo uporabo okoljsko primernejših goriv in uporabo tehnologij za izkoriščanje OVE. Načrt predvideva tudi izbor odgovorne osebe (tj. energetskega managerja), za nadzor in izvajanje programa po LEK-u. Doseženo naj bi bilo:

- Sprejemljivost energetske oskrbe za zdravje, okolje in prostor,
- Cenovna konkurenčnost oskrbe z energijo,
- Intenzivno izkoriščanje OVE,
- Znižanje emisij toplogrednih plinov,
- Gospodarno ravnanje z energijo,
- Zagotavljanje trajnostnega razvoja.

Konkretno navedeni so projekti in ukrepi, ki so realno izvedljivi v programskem obdobju:

- Projekt informiranja, osveščanja, izobraževanja in spodbujanja javnosti (10.000 €/leto; kazalci učinkovitosti: delavnice, brošure, strokovne informacije o prihrankih, ...);

- Spremljanje razpisov in priprava vlog za subvencioniranje, izvedbo projektov in ukrepov (0 €; kazalci učinkovitosti: pregled razpisov primernih za občino);
- Izdelava poročil o izvedenih aktivnostih in doseženih rezultatih (0 €; kazalci učinkovitosti: predstavitev poročil);
- Vpeljava energetskega knjigovodstva v javnih stavbah – daljinski nadzor parametrov (500 do 2500 €/stavbo; kazalci učinkovitosti: predstavitev rezultatov / primerjava s preteklim stanjem);
- Vgradnja termostatskih ventilov na OŠ in vrtcih (25.000 €/leto, kazalci učinkovitosti: sofinanciranje s strani države; število vgrajenih, prihranki);
- Izdelava energetskih pregledov javnih stavb (3000 €/stavbo; kazalci učinkovitosti: spremljanje razpisov, pridobitev subvencij; rezultati);
- Zamenjava kotla na OŠ Šentanel z novim – biomasnim kotlom (40.000 €, kazalci učinkovitosti: nepovratna sredstva, prihranki);
- Študija DSO Leše na lesno biomaso (6.000 €; potrditev projekta; subvencije);
- Vgradnja kogeneracijskega modula (mSPTE) na OŠ Prevalje in v večjih skupnih plinskih kotlovnih (2 x 75.000 €; kazalci učinkovitosti: nižji stroški, nepovratne subvencije);
- Energetska sanacija javnih stavb – toplotno izolativne fasade in zamenjava stavbnega pohištva (80.000 €; kazalci učinkovitosti: energijski učinki, nepovratne subvencije);
- Javna razsvetljava (78.000 €, lastna sredstva 55.000 €; kazalci učinkovitosti: razpisi, energetski učinki, nepovratne subvencije);

ZAKLJUČEK:

Vizija občine Prevalje je, da bi dolgoročno zmanjšala porabo energije in povečala delež energije, pridobljene iz obnovljivih virov energije (OVE). Trenutno stanje rabe energije v občini je primerljivo s slovenskim povprečjem, ena izmed ključnih slabosti pa je dotrajanost energetske opreme v javnih ustanovah (predvsem šole). Občina zato želi z Lokalnim energetskega konceptom zastaviti pot, po kateri bo izboljšala učinkovitost rabe energije (URE) in povečala delež rabe iz obnovljivih virov energije. V javnih stavbah je to predvideno z energetske sanacije ovojnih objektov, predvsem z zamenjavo oken, boljšo toplotno zaščito zunanjih sten in s preходом na obnovljive vire energije za ogrevanje objektov in pripravo sanitarne tople vode. Prav tako bo občina pristopila k izboljšanju učinkovitosti javne razsvetljave. V prostorskih aktih bo občina Prevalje zapisala določila, ki bo investitorje zavezoval k URE in rabi OVE. Za izboljšanje stanja v javnih objektih bo občina poskušala izobraziti osebo, ki bo skrbela za energetske management v javnih objektih, poleg tega pa bo ta oseba skrbela tudi za izobraževanje lokalnega prebivalstva o URE in rabi OVE. Potenciali za rabo OVE so predvsem v povečanju rabe lesne biomase ter sončne energije.

Glavni cilji lokalnega energetskega koncepta občine Prevalje so:

- učinkovita raba energije v občini,
- zagotovitev rabe energije iz OVE,
- vzpostavljen sistem energetskega informiranja in svetovanja.

Mag. Darinka Potočnik, udis.
Andrej Žlebnik, udis.
Gregor veržun, udis.

Predstavitev civilne zaščite občine Prevalje

V mesecu oktobru, času požarne varnosti, smo se v občini Prevalje odločili in skupaj s PGD Prevalje ter Rdečim križem Mežiške doline organizirali predstavitev Civilne zaščite (CZ) Občine Prevalje z novo vizijo in z letošnjim letom na novo organiziranim in postavljenim štabom CZ. V oktobru smo organizirali pred DD kratko predstavitev s strani CZ, PGD Prevalje in RK Mežiške doline. Kljub začetku vetrovnega in vse bolj oblačnega vremena nam je ob 16. uri uspelo privabiti kar nekaj občanov, ki so imeli priložnost spoznati delovanje CZ v svoji občini. Po uvodnem govoru podžupana g. Fajmuta nam je PGD Prevalje pripravilo vajo oziroma demonstracijo nesreče ob eksploziji plinske jeklenke in primer vžiga olja na štedilniku. Ob tej priložnosti so nam naredili uslugo tudi Gasilski zavod Ravne, ki so pripeljali na ogled ALK vozilo (avto lestev s košaro), nekateri so se imeli priložnost dvigniti 30 metrov visoko in si ogledati Prevalje s ptičje perspektive. Vsem se zahvaljujemo. Prav tako se zahvaljujemo Koronarnemu društvu Mežiške doline, da so si vzeli čas in občanom predstavili uporabo in delovanje defibrilatorja. Vsi obiskovalci tega dogodka so s strani CZ občine dobili tudi pečeni kostanj in se posladkali z domačim jabolčnim sokom. Veseli smo tudi odziva, saj smo med prireditvijo uspeli pridobiti deset novih članov, pripadnikov CZ. Vse občane in občanke vabimo, da se odločite in pridružite CZ Občine Prevalje. Za ta namen imamo na spletni strani Občine www.prevalje.si - podstran Civilna zaščita občine Prevalje s kontakti.

Sestava Občinskega štaba civilne zaščite - OŠCZ Prevalje

- Igor HUDOPISK - poveljnik Civilne zaščite Občine Prevalje
- Janja PIKO - namestnica poveljnika Civilne zaščite
- Martina SUŠEC VALENTAR - članica štaba CZ
- Nika JURAČ - članica štaba CZ
- Samo GERKŠIČ - član štaba CZ
- Izidor MOČILNIK - član štaba CZ
- Igor HUDOPISK

Fotografije: arhiv Civilne zaščite Prevalje

Upamo, da se naravne nesreče nikoli ne bi dogajale, da se naša pomoč ne bi potrebovala, ampak nesreče nikoli ne počivajo in prav je, da smo v pripravljenosti. Pomagali bomo.

Mladi bomo pomagali.

Znanje oživiljanja vedno prav pride

Prihodnost inovativnih, celostnih in odjemalcem prilagojenih energetske rešitev

PETROL

V Petrolu Energetiki, d.o.o., smo zaposleni razvili in v praksi uveljavili tržno konkurenčni model poslovanja, ki v tehnološkem, ekonomskem in okoljskem pomenu združuje izvajanje celostnih energetske storitev, namenjenih odjemalcem s področja industrije in široke potrošnje. Stebre našega poslovanja tvorijo električna energija, zemeljski plin in toplotna energija, obnovljivi viri energije in celostno upravljanje z vodami.

Podjetje ima sedež na Koroškem – na gospodarsko zaokroženem območju Železarne Ravne, prisotni smo v petih koroških občinah Ravne, Prevalje, Mežica, Dravograd in Muta ter na Celjskem – na gospodarsko zaokroženem območju železarne Štore, svoje poslovanje smo razširili tudi v Zasavje – v občino Hrastnik, upravljamo pa tudi energetske in-frastrukturo v Tehnološkem parku Ljubljana z najsodobnejšo tehnologijo trigeneracije, ki povezuje proizvodnjo električne energije, toplote in hladu, ter nekaj kogeneracijskih projektov po različnih krajih Slovenije.

IZVAJANJE KONCESIJSKE POGODBE V OBČINI PREVALJE

Družba Petrol Energetika in Občina Prevalje sta 8. novembra 2002 za obdobje 30 let podpisali koncesijsko pogodbo za izvajanje gospodarske javne službe sistemskega operaterja distribucijskega omrežja zemeljskega plina.

Koncept sinergije (p)ostaja Petrolov in naš odgovor na prihodnost.

Petrol Energetika, d.o.o., je v skladu z izpolnitvijo obveznosti iz koncesijske pogodbe v občini Mežica, v obdobju od leta 2003 do 2011 dogradila 6649 m omrežja zemeljskega plina, 142 hišnih priključkov ter aktivirala 238 priključkov. Trenutno je od 785 zgrajenih priključkov, aktivnih 742 odjemalcev. V letošnjem letu je družba izdala 13 soglasij za priključitev na omrežje zemeljskega plina. Na odločitve porabnikov v zvezi s pri-

ključitvijo na omrežje zemeljskega plina sta imeli v iztekajočem se letu še vedno velik vpliv finančna kriza in nestabilno stanje v gospodarstvu.

V skladu s koncesijsko pogodbo je Petrol Energetika izvajala redno in investicijsko vzdrževanje, organizirala 24 urno dežurno službo, zagotavljali smo kontinuirano in kakovostno dobavo zemeljskega plina in vodili ter vzdrževali kataster distribucijskega omrežja v digitalni obliki.

CELOVITA ENERGETSKA PONUDBA

V Petrolu Energetiki imamo dolgoletne izkušnje na področju vodenja in upravljanja energetskih sistemov in si bomo prizadevali, da bomo tako občanom kot ostalim porabnikom zagotavljali dolgoročno, zanesljivo, varno in tržno konkurenčno oskrbo z energijo.

K poslovnemu sodelovanju vabimo vse potencialne odjemalce, tako na področju zemeljskega plina, toplote kot tudi električne energije. Od leta 2010, ko smo ponudbo za gospodinjstva nadgradili v smeri dobave električne energije, nam zaupa že preko 1550 gospodinjstev. Tudi v prihodnje si bomo prizadevali rasti v smeri odzivne in odjemalcu prijazne družbe ter na ta način upravičiti vaše zaupanje.

V skupini Petrol smo razvili tudi poslovno lojalnostno shemo, ki temelji na zbiranju točk.

S Petrol klub kartico zvestobe lahko zbirate Zlate točke, pridobljene pri nakupih goriva, plina, kurilnega olja, električne energije ter raznih storitev na bencinskih servisih. Z njo zbirate in unovčujete Zlate točke in z njimi izkoristite številne ugodnosti, predstavljene v Petrol klub

katalogu, ki ga pridobita na bencinskem servisu ali najdeta na spletni strani www.petrol.si.

Za gospodinjstva in podjetja imamo pripravljene zanimive in konkurenčne ponudbe, kot so:

- strokovna pomoč ter tehnično svetovanje pri preureditvi kotlovnice,
- konkurenčna izvedba in obročno odplačevanje plinskih kotlovnice,
- svetovanje pri vprašanih glede dviga energetske učinkovitosti in morebitnega znižanja stroškov,
- izvedba in financiranje prenove skupnih kotlovnice (tudi javne ustanove),
- mikro-kogeneracije,
- ugodna cena tehničnih plinov v jeklenkah in
- ugodna cena električne energije ter ostalih energentov, objavljane na spletni strani www.petrol-energetika.si

Odjemalcem v Občini Prevalje se ob tej priložnosti zahvaljujemo za zvesto in korektno poslovno sodelovanje v letošnjem letu, hkrati pa vsem občankam in občanom želimo v prihajajočem letu 2012 obilo pozitivne energije.

Petrol Energetika, d.o.o.
Mojca Kert Kos

Postopek sprejemanja občinskega Prostorskega načrta Občine Prevalje

V letu 2007 je bil sprejet Zakon o prostorskem načrtovanju (Ur. list RS, št. 33/2007, 108/2009), ki ureja postopek prostorskega načrtovanja kot del urejanja prostora, določa vrste prostorskih aktov, njihovo vsebino in medsebojna razmerja ter postopke za njihovo pripravo in sprejem. V skladu z navedenim zakonom je določeno, da osnovni prostorski akt občine predstavlja občinski prostorski načrt (v nadaljevanju OPN), ki bo v celoti nadomestil vse dosedanje prostorske sestavine občinskega dolgoročnega plana za obdobje od leta 1986 do leta 2000 in prostorske sestavine občinskih srednjeročnih družbenih planov za obdobje od leta 1986 do leta 1990, ki trenutno predstavljajo veljavne prostorske akte občine.

Vsebina, oblika, in način priprave občinskega prostorskega načrta je predpisana s Pravilnikom o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega prostorskega načrta ter pogojih za določitev območij sanacij in razpršene gradnje in območij za razvoj in širitev naselja (Ur. list RS, št. 99/2007).

Občinski prostorski načrt je prostorski akt, s katerim se, ob upoštevanju usmeritev iz državnih prostorskih aktov, razvojnih potreb občine in varstvenih zahtev, določijo cilji in izhodišča prostorskega razvoja občine, načrtujejo prostorske ureditve lokalnega pomena ter določijo pogoji za umeščanje objektov v prostor. Občinski prostorski načrt vsebuje strateški in izvedbeni del.

Strateški del OPN določa:

1. izhodišča in cilje ter zasnovo prostorskega razvoja občine
2. usmeritve za razvoj poselitve in za celovito preno, usmeritve za razvoj v krajini, za določitev namenske rabe zemljišč in prostorskih ureditvenih pogojev ter zasnovo gospodarske javne infrastrukture lokalnega pomena;
3. območja naselij, vključno z območji razpršene gradnje, ki so z njimi prostorsko povezana;
4. območja razpršene poselitve.

Izvedbeni del OPN po posameznih enotah urejanja prostora določa:

1. območja namenske rabe prostora;
2. prostorske izvedbene pogoje;
3. območja, za katera se pripravi občinski podrobni prostorski načrt.

Občinski prostorski načrt je podlaga za pripravo projektov za pridobitev gradbenega dovoljenja po predpisih o graditvi objektov.

Občina Prevalje je pričela s postopkom priprave OPN v letu 2008 in sicer z objavo sklepa o začetku priprave OPN, ki ga je sprejel župan Občine Prevalje in je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 68/08. Za tehnično obdelavo in izdelavo OPN sta bila izbrana podjetja Kaliopa, d.o.o., Ljubljana in Domplan, d.d., Kranj.

Občina Prevalje je pripravila osnutek OPN na podlagi prikaza stanja prostora, usmeritev iz državnega strateškega načrta, lastnih razvojnih potreb ter izraženih potreb občanov in organizacij. Navedeni osnutek je bil posredovan nosilcem urejanja prostora, ki so podali smernice za načrtovane prostorske ureditve iz njihove pristojnosti. Za OPN je bilo potrebno izvesti tudi celovito presojo vplivov na okolje v skladu s predpisi o varstvu okolja.

Ob upoštevanju smernic nosilcev urejanja prostora je bil v letu 2010 izdelan dopolnjen osnutek OPN ter okoljsko poročilo (OP), ki je bilo posredovano Ministrstvu za okolje in prostor, ki je ugotovilo, da je le to ustrezno.

S tem je bil izpolnjen pogoj, da se dopolnjen osnutek OPN javno razgrne in tako omogoči seznanitev javnosti z njegovo vsebino. Javna razgrnitev dopolnjenega osnutka OPN in osnutka OP je potekala v času od 28.9.2010 do 16.11.2010. V času javne razgrnitve in med javno razpravo je Občina Prevalje prejela 67 pripomb in predlogov občanov in druge zainteresirane javnosti.

Občina Prevalje je v sodelovanju z izdelovalcem preučila podane pripombe in predloge javnosti in do le teh zavzela stališče ob upoštevanju pridobljenih smernic nosilcev urejanja prostora. Navedeno stališče bo objavljeno na krajevno običajni način in v svetovnem spletu v mesecu novembru 2011.

V sklopu predvidenih aktivnosti priprave OPN bo Občina Prevalje skupaj z izdelovalcem OPN, ob upoštevanju stališč do pripomb in predlogov javnosti, pripravila predlog OPN predvidoma v januarju 2012. Predlog OPN, skupaj z obrazložitvijo in okoljskim poročilom, bo poslan Ministrstvu za okolje in prostor, ki bo le tega objavilo na svetovnem spletu. Občina Prevalje bo po objavi gradiva posredovala nosilcem urejanja prostora zahtevo, naj ji predložijo mnenja k predlogu OPN, ministrstvu pristojnem za okolje pa zahtevo za potrditev sprejemljivosti predloga OPN za okolje.

Ob upoštevanju pridobljenih mnenj, bo Občina Prevalje pripravila predlog OPN in le tega posredovala Ministrstvu za okolje in prostor, ki s sklepom ugotovi usklajenost predloga OPN.

Po pridobitvi sklepa o usklajenosti lahko občinski svet sprejme OPN z odlokom, ki se objavi v uradnem glasilu.

Natančni datum sprejetja OPN bo odvisen od potrebnega časa usklajevanja predloga OPN z nosilci urejanja prostora in pristojnim ministrstvom za okolje in prostor. Glede na navedeno ocenjujemo, da bo Občina Prevalje lahko sprejela OPN v letu 2012.

Pripravila:
Sanja Godec, u.d.i.a.

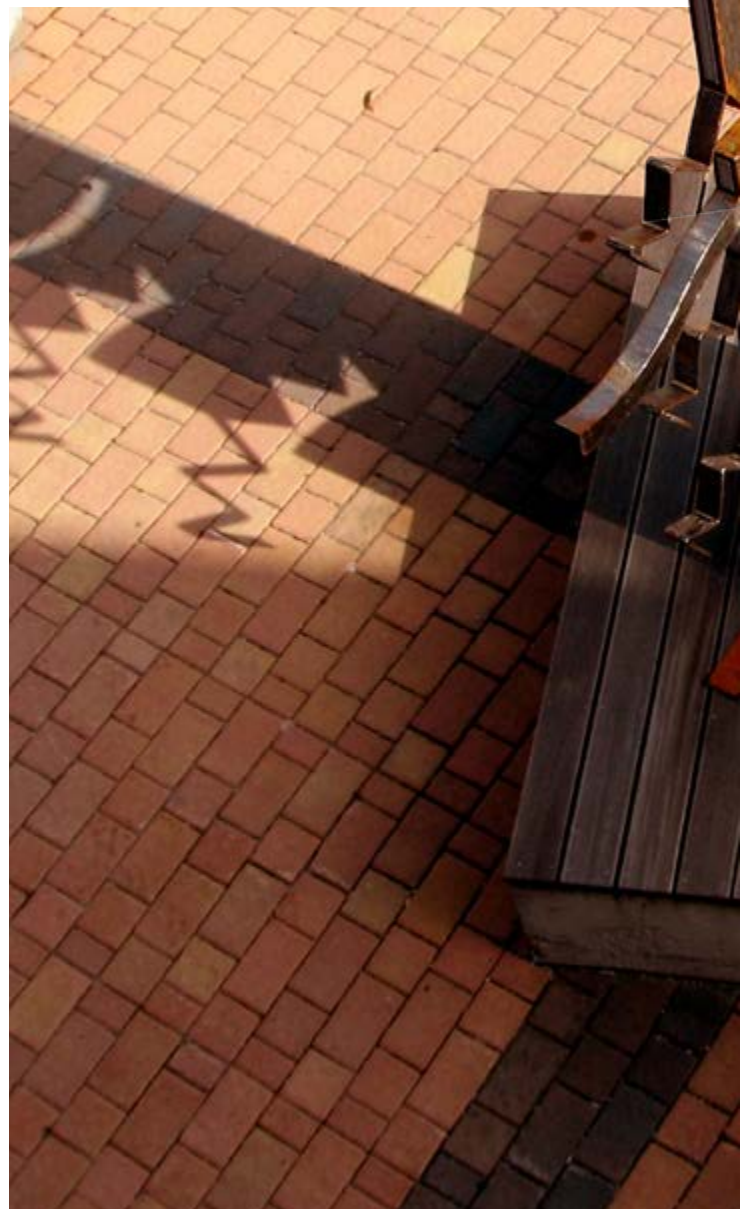
Pomnik?/Spomenik?/Urbana Oprema?/Forma Viva?/Javna Plastika?/Skulptura?/Podobarstvo?/.....

Foto: Borut Bončina

Nekateri ji pravijo »rjavina«, drugi »klump«, tretji je še sploh niso opazili, četrti so jo videli, a se jim zdi čudna, peti bi jo dopolnili, šesti bi jo pa sploh izničili. Sam pa bi jo, kot avtor te stvaritve, želel postaviti že takrat, ko je bila zamišljena, ob ureditvi tlakovanja ploščadi na severni strani Družbenega doma. Postavitev tega označevalca javne stavbe je posledica šankiranja (gostilniškega pogovora) z prekomejnim arhitektom Karlom Voukom, ki mi je razlagal, kako v Avstriji ni možno postaviti nobene stavbe ali stvaritve (tudi cest, mostov in podobnega), ne da bi bilo istočasno tudi obvezno postaviti umetniški pomnik takšnim dogodkom. V tistih časih je to v Avstriji predstavljalo cca 5% celotne investicije (dandanes pa nekje od 2 – 3%). V glavi sem prelistaval svoj »spisek/videk« vseh teh označevalcev. In postavljalo se je vprašanje, kako podčrti dejstvu, da se je v tistih časih končevala zasnova ureditve velike dvorane DD kot tudi širitve knjižnice. Kaj storiti, kaj ustvariti: pomnik? spomenik?urbano opremo?/forma vivo?/javno plastiko?/skulpturo?/podobarstvo?/....

Tako sem si zamislil ureditev tlakovanja kot prikaz geodetske mreže, v katero je umeščena stavba DD in katerih temnejši trakovi iz tlakovcev označujejo mrežo 5 m X 5 m v smeri sever–jug. V težiščnici severne ploščadi sem določil prostor za posebno ploščad iz vidnega betona (v izmeri 2 m X 2m), ki naj služi za počitek obiskovalcem DD, sprehajalcem po prevalskih razdaljah in kot izhodiščno točko za umestitev simbolnega izvira/izvora prevalske legende, ko je jezero izteklo in je ledeniška reka izhlapela/okamenela in jo dandanes najdemo le v obliki prodnikov. V tlaku se ta reka spomina vije v obliki granitnih kock, ki prekinjajo geodetsko mrežo spomina in določenosti. Material posednice naj bi bil kot spomin na ledinska imena srednje Mežiške doline iz javorja ali doba/hrasta. Na izvoru zgodovinske reke pa bi se pel spomin na otrdelo utekočinjeno preteklost oziroma na naš podstat železotovarniške dobe.

Ideje so bile zarisane, načrti dokončani in detajli dorečeni, denarji pa potrošeni, še preden se je beton posednice posušil. Tako je ostalo neugledeno podnožje z rjavčim trakom sredi novih, barvnih tlakovanj in elegantne valovnice, ki je nekaj časa budil pozornost, slejkoprej pa je v vsej svoji velikosti postal zgolj ovira in nebodigatreba velike ploščadi oziroma vhoda v kletno etažo DD.

Čas ima svoje vatre in v letu 2011, ko je Občina Prevalje obhajala desetletje sprejetja svojih atributov (grb, zastava, ideom, praznik), se je našel premislek in denar, ki je omogočal dokončanje severne ploščadi DD v svoji izvirno zamišljeni podobi. Tako sem še enkrat poustvaril prevaljsko legendo, ki sem jo prvič v letu 2001 zamejil v pravila heraldike in tako avtoriziral prevaljski grb in vse njegove preostale pritikline.

Označevalce javnega prostora lahko zamejimo v stvaritve najrazličnejših opisov : pomnik/ spomenik/ urbana oprema/forma viva/javna plastika/skulptura/podobarstvo/...

Legenda je zmeraj razpeta med delčke resnice in veziva domišljijских želja/umotovorov oziroma zmeraj lebdi ali domuje nekeje v dvojnosti/dvoličnosti.

Ravno to dvojnost kot spomin na preteklost in prihodnost sem prenesel v stilizirano podobo prevaljskega grba, kjer je preteklost zarobljena, sploščena in zarjavela ter usmerjena proti vzhodu, prihodnost pa vsa prostorsko pregneta/prepognjena oziroma vzvalovljena in svetleča/spolirana in osvetljena ter usmerjena na zahod. Jutranje vzhajajoče sonce vrže popolno senco in prikaže tri kronice in valovnico v vsej svoji mogočnosti, dočim jo zahajajoče sonce popolnoma izkrivi in zabriše. Simbol-

nost začetka in konca, kot ga predstavlja rimski bog udejanjanj Janus in kot so ga Prevalje grenko izkusile koncem devetnajstega stoletja in ga poskušajo prenoviti v enaindvajsetem stoletju.

Pomnik?/spomenik?/urbana oprema?/forma viva?/javna plastika?/skulptura?/podobarstvo?/....

Arhitekt je dodal prazni površini ploskve še prostorsko navigacijsko/tvarino in svoji stvaritvi udejanjil zaključek/medaljo, ki lahko tudi vse našteje predalčke/opredmetenja.

A kor arhitekt vam povem, da bi si mnogi javni prostori zaslužili takšna odlikovanja. In ne samo javni.

Borut Bončina,
arhitekt/urbanist/oblikovalec

Spominsko znamenje – pomnik na Holmcu - postavljeno v čast 20-letnice državnosti Republike Slovenije

Pomnik je bil odkrit na **državni proslavi ob dnevu policije** v spomin na žrtvi, na njiju bo vedno spominjala spominska plošča vključena v nov pomnik, na katerem je besedilo:

»V dneh vojne za Slovenijo sta pri obrambi mejnega prehoda Holmec dne 28.6.1991 umrla Željko Ernoič, roj. 30.5.1965, in Bojan Štumberger, roj. 26.1.1961.« »Policisti in pripadniki teritorialne obrambe so na tem območju izvojevali prvo bitko za samostojno državo republiko Slovenijo.« »Domovina se vedno brani.«

Kot donacijo je arhitekt Borut Bončina zasnovno skico oblikovanja pomnika in ureditve okolice izdelal na lastno pobudo v čast 20-letnice državnosti Republike Slovenije. Združenje Sever in Zveza vojnih veteranov Slovenije so se v Občini Prevalje odločili, da v počastitev 20-letnice državnosti Republike Slovenije spominsko znamenje predstavijo na tako imenovani vstopni pomol nekdanjega mejnega prehoda in tam uredijo novo spominsko znamenje – pomnik.

20
20 LET SAMOSTOJNOSTI
REPUBLIKE SLOVENIJA

Mitja, Bog lonaj za vse!

Danica in Mitja ob prisrčnih čestitkah ob 85-letnici.

Če Korošce kaj združuje, je to Koroška pesem, a malokdo ve, da je besedilo napisal Mitja Šipek, uglasbil Albin Krajnc, najlepše pa zveni, če jo zapoje Milan Kamnik, v prijetni družbi seveda.

Življenje-neprecenljiv dar, ki ga z vsakim dnem lahko poplemenitimo, da zasije v žlahtnosti polne zlate čaše NESMRTNOSTI. Zveni znano ... Le dela tvoja jo bodo napolnila ... Ko se človek na jesen življenja ozira nazaj in prešteva svoje blagoslovje, se ti ne merijo v denarju ali položaju, ki ga je dosegel. Pokaže se, da so najpomembnejša dejanja tista, s katerimi je koristil drugim. Danes pišem o osebi, katere delo in življenjsko poslanstvo je tako izpolnjeno in svetlo, velik vzor in kažipot za vse nas. V življenju verjamem v zadovoljstvo ob opravljanju dolžnosti tako dobro-kolikor zmorem, verjamem v lepoto narave, umetnosti, knjig in prijateljstva. Verjamem v drobne, preproste radosti v vsem nam minljivem življenju. Verjamem v legende, ki so med nami, ki so večne in so navdih življenjske radosti. Verjamem v humaniste, varuhe kulture in narečja, znanstvenike in genijalce, ki imajo posluš za malega človeka. Vse to pooseblja gospod Mitja Šipek. Ambasador koroškega narečja in kulture s prepolnimi žepi bog lonaj in hvala, ker je večinoma delal le za te.

Kot velikega znanstvenika ga je prepoznala že tujina in ga snubila. Toda ponosen Slovenec je ostal zvest malemu narodu. Pa se tega sploh zavedamo? Bog ve koliko cenimo? Od pastirčka na Kolmanovi očetni domačiji, ko se je oziral po vršacih koroških gora in je v njem tlelo, raslo in vrelo vse to, kar je z zagnanostjo trmastega Korošča posejal, s pridnostjo razvijal in negoval do umetnika in znanstvenika. Bojeval se je že kot 12-letni mladič, ko so ga poslali oče, župnik in učitelj v semenišče. Za nekaj svežih žemljic je sestavljal pasje bombice in svoj prvi radijski aparat ... Ko pa je padla klofuta zaradi učenja grščine med mašo v kapeli-pa je padla tudi odločitev direktorja semenišča: "Vaš sin ne bo duhovnik, bo pa inženir."

Človek obrača Bog pa obrne. A vedno na dobro in boljše? Seveda, le pomagati mu je treba. Včasih pa ostane tudi grenak spomin na poslanstvo borca za svobodo, še posebej če je to le delček granate v levi roki. Povojni čas pa je obdobje v Mitjevem življenju, ko je oral ledino ultrazvočne kontrole kakovosti jekla. Za izume in izboljšave je prejel Kidričevo nagrado. "To delo je moj hobi, zato ga opravljam z ljubeznijo," je nekoč sam dejal. Veličina njegovega znanstvenega delovanja nam ni tako poznana kot pa njegovo kulturno ustvarjanje, ki je nam bližje. In, ker je Mitja letos dopolnil 85 let, smo mu v okviru tradicionalnih dni Luke Kramolca pripravili slavlje. Povabili smo ga v Šentanel med rojake pod mogočno Marinovo lipo, kjer je Luka Kramolc oktobra l. 1964 s prstom pokazal nanj in ga določil za vodjo pevcev rekoč: "Če nisi gluha bo ž' švo. Zboru pa bo ime Šentanelski pavri". In tako je že 47 let.

Veste-dragi bralci, pisati o življenju in delu Mitje Šipka ni mogoče na kratko, ker je tako pestro in bogato, tako raznoliko. O njem je bilo že veliko napisano in še bo. O njem se bo še veliko govorilo, postavljali mu bodo spomenike-čepav si je s svojimi deli postavil najsvetlejši spomenik že sam. In ravno to me je spodbudilo, da sem mu s pomočjo kulturnega društva in vseh dobrih ljudi, ki so mu prišli čestitat s pesmijo, igro, recitacijo ali lepo besedo priredila slavlje.

V kamnu je gorel ogenj in v zraku je bilo čutiti vznemirjenje. Odločila sem se, da ga na oder spremimo z domoljubno, njemu na kožo pisano, SLOVENE SEM. Nabito polna dvorana je dišala po potici in pecivu na mizi. Še pred nekaj minutami sem tekala po polju, da nabere dekoracijo za dvorano: lepe jesenske trave, vresje, raznobarvne buče, lepe sveče pač niso smele manjkati. S

Pece je vel veter in mi hladil razgreto čelo od misli, ki so kar švi-gale in skrbi, kako bo, vse do težko pričakovanega veselja, da ga končno lahko gostimo še tako čilega in modrosti polnega, našega slavljenca, preprostega Šentanelca, ki se ne baha z veličino svojega dela. Vedno na uslugo kot igravec, pevec, avtor brez številnih ta-kšnih in drugačnih govorov. Menda ja ne bo pozabil obljubljenih fajf in priznanj, ki mu največ pomenita -KIDRIČEVO in SEVERJEVO, da ju postavim na ogled. Aha, vse je na svojem mestu. Mali šok s pričo tolikih kamer in močnih reflektorjev. Tega nisem pričakova-la. No ja, ne-bi škodil obisk frizerja ali stilski nasvet. ...pa še kakšna nova bluza bi lahko padla. Žal prepozno. Sicer pa danes nisem po-membna jaz. Jaz ali moj izgled. Srce mi močno razbija, želim si le, da bi Mitja začutil, kako ga spoštujemo in ga imamo radi. Zadnji napotki nastopajočim. Pristrčen pozdrav ženi Janji, Špeli, Zali, Jocu

...županu, tajniku, predsedniku KS, župniku in seveda aplavz, ko na oder povabim slavljenca Mitjo, ki ga predam Rudiju Mlinarju. Druži ju jeklo in pisana beseda. Kakšen tandem! Naj klepetata ... jaz pa krmarim med njima in nastopajočimi. Preprosto in iskreno tudi z napakami. Dvorani pa naznamim, da čas ne-bo naš gospo-dar, ker praznovanje se pač ne meri. V tem posvečenem času Mi-tja deli svojo modrost z nami in poleg pove še kakšno anekdoto iz mladosti in kasnejših izkušenj življenja.

Mitja, hvaležni smo za ohranitev kulture, narečja in vsake tople besede, ki prihaja iz Vašega srca. Dobro srce pa nikoli ne umre. Hvala za TISTI nasmešek in hvaležen stisk roke ...NEPOZABNO in tisočkrat poplačano! Še na mnoga leta, dragi slavljenec!

Mitji Šipku ob 85. življenjskem jubileju spisala Danica Miler.

Foto: Klemen Miler, Ferdo Piko

1228

Številka 1228 v naslovu pove, kolikokrat je Mitja Šipek zaigral Svetneče-ga Gašperja do pred nekaj dnevi. Tako se je začelo.

»V senci pod borovci sem prebiral Prežiha in naletel na skrito črtico »Pot na klop«, ki opisuje zadnje ure Svetnečega Gašperja, 'starega tesarja, pijan-ca in najhujšega preklinjevalca kar jih je ta del koroške zemlje sploh poznal', tako piše Prežih. Njegova beseda je bila tako silna in domača, da sem sklenil, da mora zaživeti na odru. Pokojni profesor dr. Franc Sušnik, moder, a previ-den mož, je zmajeval z glavo, češ lahko da uspe, lahko da jo bodo gledal-ci popljuvali, saj je bil Gašper med redkimi, če ne kar prva monodrama na Slovenskem ... in Gašper je prišel na oder s citrami Stanka Lodranta, ki so se zlivale z zgodbo. Že davno rajni Svetneči Gašper je vstal od mrtvih in za dolga leta stopil med Korošce, se prikazal na Boršnikovem srečanju v Ma-

riboru, na Švedskem, Avstriji. Sčasoma so odpadle vse kulise in Gašper je preklinjal kjerkoli na cesti, na skednju, v gostilni, v bolnišnicah in domovih čez dan in pozno v noč, pozimi in poleti ...«

(Po zapisu v knjigi Mitje Šipka Pesem in jeklo.)

Kmalu bomo videli filmsko upodobitev Svetnečega Gašperja z ustvarjalnim režiserskim delom Josipa Košute in njegove ekipe, ki so uresničili dolgo načrtovani cilj, posneti film v avtentičnem okolju s fi-nančno pomočjo nekaterih koroških občin. To je darilo Mitji za 85. roj-stni dan in Svetnečemu Gašperju v večni spomin.

Greta Jukič
Foto: Branimir Turkalj

Mitja v svoji življenjski vlogi Svetnečega Gašperja

Priprava na snemanje

Še zadnja navodila režiserja Josipa Košute

Apezejevci navdušili številno občinstvo na prvem koncertu letošnjega glasbenega abonmaja

**BERA DESETIH ODLIČNIH KONCERTOV
- KRSTNE IZVEDBA SKLADBE
PO NAROČILU MOHORJANOV –
VKLUČITEV V FESTIVAL MARIBOR**

Letošnja enaindvajseta glasbena sezona je bila prvič organizirana kot abonma. Ponudila je deset kakovostnih koncertov vseh glasbenih zvrsti – od zborovske, vokalno-instrumentalne do instrumentalne glasbe in baleta. APZ-jevci so s svojim novim dirigentom Sebastjanom Vrhovnikom vnovič navdušili številne poslušalce s svojim petjem in dokazali, da so odlični ambasador slovenskega zborovstva. Po nekaj letih smo zopet imeli med nami dirigenta Marka Letonja, ki je tokrat dirigiral Simfoničnemu orkestru Akademije za glasbo. Dva koncerta – za Gimnazijo Ravne in večerni koncert – sta bila polno zasedena in odlično sprejeta.

Naši mladi mohorjani – pevci ŠMePZ MOHORJAN – so se – kot vsako leto – že dvanajstič predstavili z letnim koncertom, ki je pomenil velik korak v kakovostni in programski rasti zbora. Zborovodkinja Helena Buhvald Gorenšek se iz leta v leto predstavlja kot odlična interpretatorka vokalne glasbe, programsko pa zbor sega po vse bolj zahtevnem programu. Vsakoletni koncerti so prava poslastica zborovske glasbe. Letos je prvič prišel med nas moški komorni zbor VAL – Vokalna akademija Ljubljana, ki ga vodi dirigent Stojan Kuret.

To je zagotovo naš najboljši moški zbor v Sloveniji, kar potrjujejo tudi številne nagrade in osvojenja najvišja mesta v mednarodnih tekmovanjih – Grand Prix Europe.

Imeti tak zbor v gosteh je odlična priložnost za poslušalce in priznanje organizatorju. Prvič letos smo se povezali s Festivalom Maribor, ki v slovenskem glasbenem prostoru visoko kotira. Godalni orkester festivala je prišel med nas s finsko glasbo, ki je navdušila

poslušalce. Ta povezava je za nas priznanje in pomeni trajnejšo obliko sodelovanja s tem festivalom. Prevalje s tem resnično postajajo festivalsko glasbeno mesto.

Harfistka Maria Gamboz in trobentač Jure Građišnik (zakonski par) sta priredila svoj prvi koncert. Slišali smo krstno izvedbo skladbe Tadeje Vulc UTRIP, ki jo je zanj naročilo naše društvo. Zadovoljstvo skladateljice, izvajalcev in poslušalcev je največje priznanje za vse. Harfistka in trobentač sta se izkazala kot odlična komorna glasbenika, pred katerima je odprta koncertna kariera. Še jima bomo radi prisluhnili.

V okviru abonmaja smo priredili tudi Tretji zborovski festival Ljudske pesmi – o njem kaj več v drugem sestavku. Polna dvorana navdušenih poslušalcev je z aplavzi nagradila vseh šest nastopajočih zborov in pevko Ljubo Jenče.

Akademija za glasbo je drugič v tem letu prišla na Prevalje – tokrat s kantato Carla Orffa – Carmina Burana. To največkrat izvajano delo na evropskih odrih je pritegnilo številne poslušalce, ki so napolnili veliko dvorano Druženega doma. Odličen koncert nam bo ostal v dolgem lepem spominu. Dva zbora, tolkalni ansambel in dva klavirja so med poslušalce vnesli enkratno glasbeno doživetje. Še pridite med nas – smo rekli študentom AG in njihovim profesorjem. To je bil hkrati diplomski koncert mlade dirigentke Jere Petriček Hrstnik.

Tudi želja AG in njihovih profesorjev je po rednem sodelovanju tudi v prihodnje. Lepo priznanje našemu delu in prevajski kulturi.

Lanskim štirim izvedbam kantate Tadeje Vulc Razdvom – Čez goro potujejo večnosti morja se je pridružila letošnja peta izvedba. Vnovič so stopili skupaj naši zbori Vres – Karantanija – ŠMePZ Mohorjan in zbor Nova iz Slovenj Gradca, domači instrumentalisti, orglavka Renata

Mirkac, solista Mateja Potočnik in Nejc Polenik, recitatorja Jože Boštjan in Jože Kramer, okrog 120 sodelujočih. Tokrat je dirigirala Helena Buhvald Gorenšek, ki je svoje delo odlično opravila. Polna dvorana poslušalcev je delo – kot vse lanske izvedbe – sprejela z navdušenjem. Dobra glasba, tehtno besedilo in močno vsebinsko sporočilo kantate – vse to seže poslušalcem v srce. In aktualnost dela – saj smo pričr vnovičnim stiskam ljudi v dolini, ko pred stoletjem, ob propadu prevajlske železarnice.

Letošnji glasbeni abonma bomo sklenili 4. decembra z baletno predstavo Društva baletnih umetnikov Slovenije, ki je že nekajkrat bil naš gost. Tudi tokrat bomo imeli v gosteh baletnega umetnika-koreografa in plesalca svetovnih dimenzij – našega rojaka Milka Šparembleka. Gala baletni koncert bomo priredili njemu v čast.

Kaj lahko ob vsem tem zapišemo ob koncu:

- za nami je 21. glasbena sezona, vsekakor uspešna. Poslušalcem smo ponudili dobro glasbo, odlični izvajalci so prišli med nas in navduševali poslušalce.
- Vse več je poslušalcev na koncertih in njihovo zadovoljstvo je najlepše priznanje našemu delu.
- Naj zapišem le še to željo, da bi nam bilo odmerjenega več denarja iz občinskega proračuna za tovrstno dejavnost, da ne bi večno pomanjkanje denarja povsem zagrenilo naše volje. Verjamemo, da smo v pripravi programske osnove prisluhnili in še bomo, željam in zahtevam naših občanov. Prenehanje bi bila najslabša rešitev!

Joško Kert
Foto: Franci Strekelj

Akademski pevski zbor z dirigentom Sebastjanom Vrhovnikom

Tretji zborovski festival Prevalje 2001

180 pevcev šestih zborov iz različnih pokrajin Slovenije in zamejstva je prepevalo in poslušalci so jih z navdušenjem sprejeli. V dneh 21. in 22. okt. 2011 smo mohorjani priredili Tretji zborovski festival ljudske pesmi Prevalje 2011. Prvi dan smo poslušali dvoje predavanj: dr. Urša Šivic-ZRC SAZU – slovenska pesem v priredbah za pevske zборе in predavanje dr. Engelberta Logarja – iz Sin Urban Jarnik Celovec in univerza v Gradcu – ni ga Korošca, da be ni znal pet. Predavanje je glasbeno popestrila pevka ljudskih pesmi Ljoba Jenče.

Naslednji dan je bil koncert šestih zborov:

Mladinski zbor SPZ Danica – Šentprimož v Podjuni, vokalna skupina Lan – Metlika, vokalna skupina Vinika – Dobrovo v Brdih, ŠmePZ Mohorjan – Prevalje, komorni zbor Orfej – Ljutomer, MePZ Hrast – Doberdob. Na koncertu je sodelovala tudi pevka Ljoba Jenče.

Polna dvorana poslušalcev je z navdušenjem spremljala petje zborov, ki so zastopali slovenske pokrajine od Prlekije, Bele krajine, Goriških Brd s te in one strani meje ter zbor iz zamejske Koroške. Slišali smo okrog 30 zborovskih skladb različnih skladateljev, vse priredbe oz. obdelave ljudskih pesmi, nekaj je bilo tudi ljudskih drugih narodov. Kakovost nastopajočih zborov je bila odlična. Obolelega dirigenta zbora Hrast Hilarija Lavrenčiča je nadomeščal zborovodja Mirko Ferlan, ki je svojo nalogo odlično opravil. Zbor HRAST je v nedeljo še prepeval pri maši

na Prevaljah. Zbora Vinika in Hrast sta pri nas tudi prenočila. Po koncertu smo se sestali zborovodje in vsak je podal oceno festivala. Enotni so bili v mnenju, da je treba s tem festivalom nadaljevati, ga razvijati, da se je organizator potrudil, vsi so bili z izvedbo festivala zelo zadovoljni. Podali so tudi svoje predloge o programskih usmeritvah v bodoče. Zadovoljna s festivalom sta bila tudi oba predavatelja. Oba podpirata vsebinsko zasnovano tega festivala. Zborom smo pripravili tudi ogled Prežihovine in Koroške osrednje knjižnice na Ravnah. Bili so presenečeni nad kulturnim bogastvom in dejavnostjo na kulturnem področju v našem koroškem kotu, posebej na Prevaljah.

Med zbori oz. pevci se sklepajo nove vezi, poznanstva in prijateljstva. Od vseh zborov smo prejeli lepe pohvale za izvedbo festivala in želje po sodelovanju tudi v prihodnje. Vseh pet gostujočih zborov je bilo prvič na Prevaljah. Vsi so odšli z lepimi vtisi in novimi spoznanji o lepoti naše Koroške in bogastvu naše kulturne ustvarjalnosti. Je možno še kaj lepšega?

Tudi to je odlična promocija našega kraja, ljudi in občine.

Veslimo se naslednjega ČETRTEGA ZBOROVskega FESTIVALA !

Joško Kert
Foto: mohorjan festival
Foto: Franci Štrekelj

Štirinajsti Sušnikovi dnevi

Letošnji Sušnikovi dnevi so ponudili občanom pet prireditev, v njih je sodelovalo okrog 180 nastopajočih (od 4. do 18. nov.)

ODPRTJE FOTOGRAFSKE RAZSTAVE - TOMO WEISS - CERKVE V PODJUNI

Razstavo je predstavil avtor. Razstavljene so fotografije štirih dekanij iz Podjune, Pliberka, Dobrle vasi, Velikovca in Tinj. To je prvi del razstave iz cikla celotne sakralne arhitekture na dvojezičnem Koroškem. Tej razstavi bosta sledili še dve: cerkve v Rožu in cerkve v Zilji.

Glasbeni program je izvedla violinistka Nina Grošelj.

PREDSTAVITEV KNJIGE - IZTOK ILICH MOHOR IN KOROTAN - FRAN SALEŠKI FINŽGAR IN MOHORJEVA

Avtor in urednik Mohorjeve sta predstavila novo delo, izdano ob letošnji 160. obletnici Mohorjeve. Ob tej priložnosti smo prebrali tudi slavnostni govor, ki ga je imel predsednik g. Jožko Kepeinig na slavnostni akademiji v počastitev 160. obletnice ustanovitve

Mohorjeve v Celovcu. Predsednik se zaradi bolezni ni mogel udeležiti te predstavitve knjige na Prevaljah. S to predstavitvijo in z razstavo smo mohorjani počastili jubilej Mohorjeve. Knjiga je na voljo v Darilnem butiku na Prevaljah. V njej je omenjeno tudi obdobje Mohorjeve na Prevaljah.

SREČANJE S PREVALJSKIMI DOKTORJI ZNANOSTI PREDSTAVITEV PUBLIKACIJE IN POGOVOR Z IZBRANIMI ZNANSTVENIKI

Dr. Jože Trontelj, predsednik SAZU

Mohorjani smo letos predstavili prevaljske doktorje znanosti. Do danes jih je 43 in dvanajst doktorandov. Izdali smo knjižico, v njej predstavili naše dr. znanosti, natisnili plakat z njihovimi fotografijami. Knjižico Prevaljski doktorji znanosti bomo dopolnili z manjkajočimi imeni in jo ponovno natisnili. Doktorje znanosti smo povabili na Prevalje, mnogi so se opravičili zaradi odsotnosti, zaposlenosti in bolezni. Povabilu se je odzval predsednik SAZU, akademik prof. dr. Jože Trontelj in zbranim spregovoril. Trije izbrani doktorji so spregovorili o svoji znanstveni poti in predstavili svoje področje delovanja. Spregovorili so nam: dr. Nežka Petrič, dr. Milan Matjaž, dr. Roman Kamnik. Tej predstavitvi je sledil pogovor.

TADEJA VULC – RAZDVOM - ČEZ GORO POTUJEJO VEČNOSTI MORJA

Besedilo dr. Franc Sušnik in mag. Vinko Ošlak. Kantata za moški, ženski in mešani zbor, soliste, komorni orkester in orgle; dirigentka Helena Buhvald Gorenšek.

Na željo mnogih občanov smo letos ponovno izvedli kantato Tadeje Vulc: Razdvom – Čez goro potujejo večnosti morja. Po lanskih štirih koncertih – na Prevaljah, Slovenj Gradcu, Radljah in v Šmihelu nad Pliberkom, je letošnja peta ponovitev tega dela doživela ponovno lep sprejem med poslušalci, ki so napolnili veliko dvorano DD. Tokrat je delo pripravila dirigentka Helena Buhvald Gorenšek, ki je svoje dirigentsko delo odlično opravila. Na koncertu je bila tudi skladateljica Tadeja Vulc in avtor dela besedila mag. Vinko Ošlak.

Prvi del koncerta so izvedli družinski godalni Trio Rogina iz Slovenj Gradca, ki so s svojim programom navdušili poslušalce. Za klavirjem je bila mag. Maja Karatovik, pianistka iz Slovenj Gradca.

Kantata Razdvom na besedilo dr. Franca Sušnika in mag. Vinka Ošlaka, skladateljice Tadeje Vulc pod dirigentskim vodstvom Helene Buhvald Gorenšek

PEVSKI RECITAL

Mateja Potočnik – sopran, Klemen Gorenšek – basbariton, Helena Buhvald Gorenšek in Urška Štrekelj - klavir

VINKO VODOPIVEC – KOVAČEV ŠTUDENT SPEVOIGRA V TREH DEJANJIH

Solisti :

kovač Vlecimeh – bas – Tadej Pačnik

Meta – njegova žena - sopran – Mateja Potočnik

Janez - njun sin - bariton – Klemen Gorenšek

Žan - poštni sel – tenor – Nejc Polenik

Janezovi sošolci: Krok – tenor – Bogdan Stopar

Žejko – tenor – Peter Berložnik

Mucek – bas – Žiga Berložnik in

ŠmePZ »Mohorjan«

Glasbeno vodstvo: Helena Buhvald Gorenšek

Klavir :Urška Štrekelj

Režija: Peter Buhvald

Scena: Leander Fužir

Za svojevrsten zaključek letošnjih Sušnikovih dnevov so poskrbeli pevci ŠMePZ Mohorjan, ki so naštudirali spevoigro Vinka Vodopivca Kovačev študent. Pokazali so nam, koliko veselja in volje po kulturnem ustvarjanju je v mladih. S ponosom lahko zremo na njihovo delo. Samo želimo si lahko, da bi mladi rod kulturnih ustvarjalcev tako uspešno nadaljeval svoje kulturno poslanstvo, kot so ga do sedaj. Če bi bil dr. Franc Sušnik danes še med nami, bi bil vsega tega kulturnega dela vesel in s ponosom zrl v generacije maturantov svoje gimnazije, ki stopajo po njegovih stopinjah. Tudi mi vsi, ki smo pripravljali letošnje Sušnikove dneve, smo veseli, saj smo ljudem ponudili zajeten šopek kulturnih prireditev. Verjetno so tega veseli tudi vsi obiskovalci.

Jožko Kert, predsednik KD Mohorjan
Foto: Miha Kolar

Glasbena veseloigra je več kot navdušila nabito polno dvorano.

Razstava del Leandra Fužirja, ambasadorja koroškega slikarstva, v počastitev 20-letnice samostojnosti in občinskega praznika

Dobra tri desetletja ustvarjanja odražajo avtorsko prepoznavna dela, ki kljub osrednji tehniki akvarela, poleg krede, olja in akrila, v svojem jedru temeljijo na spretni risarski osnovi. Risba služi tudi kot podstat za končni barvni nanos, ki zlasti v tehniki akvarela s tonskim prelivanjem dosega voluminoznost osrednjih likov. V akvarelu ta primat nosijo predvsem Prežihovi literarni junaki, ki s svojo držo in obrazno mimiko, ki je kljub zabrisanim obrazom več kot razvidna, osmislijo podane pripovedi, pesniške zbirke, pravljice ali pesmarice. Nosilno vlogo vsekakor odigrajo osebe in njihovo poslanstvo, pa vendar ni zanemarljivo niti ozadje, saj soustvarja vzdušje, pa čeprav mu avtor zavedno ne namenja pomembnejše vloge. Ostaja zvest risbi kot osnovnemu nosilcu in jo z umirjeno, a premišljeno barvno paletto samo še osmisli.

Podobno kot je mojstrsko družbeno kritično podajanje pripovednega sveta Lovra Kuharja, ne nazadnje Fužirjevega rojaka, se avtorsko prepoznavna motivika prenaša tudi v podobe 'mežiških' knapov in njihove vpetosti v okolje, ki je zaznamovalo del avtorjevega lastnega življenja in življenja njegovih prednikov. Lik posameznega moža, ki je služil kruh z izpostavljanjem lastnega življenja, lahko razumemo kot konkretne podobe ljudi, nekdanje umetnikove sodelavce, ali pa jih beremo kot pričevalce življenjskih zgodb, ki jih lahko primerjamo z lastnimi življenji, podobno kot lahko metaforično aktualiziramo posamezne vloge Prežihovih izbranih junakov. S tem je ovekovečen lik koroškega človeka, vpetega v domače okolje in zaznamovanega s preteklostjo. Če se gledalčevo oko ustavi na pridanih predmetih, ki detajlno prisostvujejo na slikarskem nosilcu, lahko opazi, da se jim avtor posveča s posebno pozornostjo in poigrava z njihovo strukturo. Steklenice in ostalo posodje v času rudarske malice ali hleb kruha v rokah Hudobivške Mete, tako soustvarjajo kompozicijo in prispevajo k njeni razgibanosti in zopet poudarjajo primat risbe.

Znanje risarskih spretnosti se odraža tudi v ciklu portretov, ki za razliko od prej omenjenih likov nastopajo v vsej svoji prepoznavni realističnosti. Da je obvladati risbo prav posebna veščina, ki jo slikarji s pridom poudarjajo, in ji kot izraznemu sredstvu pripada prav posebno mesto znotraj same zgodovine umetnosti, Leander Fužir dokazuje v izbranih portretih znancev ali neznancev, na obrazih katerih se odraža odločen

Barbara, olje, platno, 55x80 cm

avtorski pristop z barvno modulacijo in gestualnostjo. Le-ta je osrednji nosilec posameznega portreta, podobno kot gestikulacija pri skupinskih motivih knapov ali junakov iz Prežihovega sveta. Nekaj novejših del je posvečenih dravskim splavarjem, kjer se avtor zopet posveti sami naravi te nekoč poklicne dejavnosti, vendar tokrat osrednjo vlogo namenja lesu, tej naravni dobri celotne Koroške regije, ki v tej zgodbi poveže tudi Dravo z rodno Črno na Koroškem.

Leander Fužir s svojim obsežnim umetniškim delom opravlja poslanstvo kronista Koroških ljudi in njihovih življenjskih zgodb, ki se tesno prepletajo z okoljem, v katerem živijo. Nesmrtnost Prežihovih likov in predanost knapovskemu delu, bo s pomočjo vizualne oživitve priča vsem naslednjim rodovom, avtor pa umeščen med vidnejše koroške likovnike kot umetnik s samorastniško ustvarjalno držo.

Aleksandra Čas, umetnostna zgodovinarica

Andreju v slovo

Koliko življenjskih poti nas je še pred nedavnim povezovalo z akademskim kiparjem Andrejem Grošljem. Cenili smo njegovo delo, ga z obiski razstav počastili, izkazovali priznanje in se veselili z njim njegovih uspehov. Ostala nam bo v spominu njegova želja po nenehnem ustvarjanju in življenjska predanost umetnosti, ki jo je uspešno prenašal na mlade rodove. Njegovi zapisi v beležke z zanj značilno likovno pisavo – skoraj pismenkami – so bili pravzaprav risbe, roka je z vso gibčnostjo drsela po praznem listu papirja na mizi pred njim in izrisovala črte v neskončnost, vsak prosti trenutek je porabil za to, da roka ohranja gibčnost ... Ob pogovorih z njim ni bilo potrebno veliko besed, razumeli smo se. Bil je skromen, znal se je razveseliti majhnih stvari, užival je v drobnih življenjskih radostih, ni hlastal po več, razen v umetnosti, ko je svoje umetnine iz lesa z vso ljubeznijo gladil do sijaja, jim vlival življenje in dajal energijo. Bil je kipar, ki je s svojimi javnimi plastikami posegel v podobo Koroške in jo zaznamoval. Nepozabna bodo ostala njegova semena, skulpture, ki povzemajo osnovno obliko semen, izvor življenja, nepozaben bo ostal s svojo skulpturo v krožišču Tri graščakove hčerke.

Hvala za tvoje delež koroški umetnosti.

Greta Jukič

Skrivnostni svet Volinjaka

Žal žene na Volinjaku

Kulturno društvo Leše je 16. junija pripravilo skrivnosten pohod na srečanje z Žal ženami na Volinjaku. Pohod je bil namenjen otrokom in staršem.

Zamisel za turistično promocijo za najmlajše je dozorela lansko šolsko leto na OŠ Franja Goloba Prevalje, ko je skupina učencev izdelala turistično raziskovalno nalogo v okviru državnega projekta Turizmu pomaga lastna glava.

Letošnje leto pa je Kulturno društvo Leše idejo razširilo in pripravilo voden pohod po sledih dobrih vil – Žal žen. Okrog 60 otrok s starši se je zbralo pri leških cerkvah, kjer so vsi otroci dobili posebne, uročene obeske, ki so jih poslale Žal žene z obljubo, da se bodo tistim, ki imajo njihovo podobo okrog vratu, na vrhu Volinjaka tudi prikazale. Pot so označile Žal žene z raznimi oznakami in sporočili. Pri kapelici ob vznožju Volinjaka pa so pustile tudi vilinski napitek, za dodatno moč pri vzponu na hrib. Prisluhnilo smo pripovedki in se čisto tiho napotili v bivališče Žal žen. Trud je bil poplačan,

Pod okriljem skrivnostnega sveta Volinjaka

Žal žene so nas res pričakale, z nami zaplesale in zapele in nam podarile drobna darilca. Otroci pa so v skrivnostno votlino metali kovance, si zaželeli željo in v spomin dobili vilinski mošnjiček zdravja, srečo ali uspeha.

Preden so se vile poslovile, so pustile še košarice vilinskih piškotkov, da smo se pohodniki še posladkali. Program pohoda so izdelali Hedvika Gorenšek, Klavdija Kodrun in Boštjan Gorenšek. Naš moto ZELENA NARAVA NAJ NAS ZABAVA je bil v celoti izpeljan, pohodniki pa so resnično uživali, seveda najbolj najmlajši. V skrivnostni svet Žal žen se bomo zopet napotili naslednje leto, prav tako v tednu kresne noči.

Hedvika Gorenšek
Foto: Klemen Gorenšek

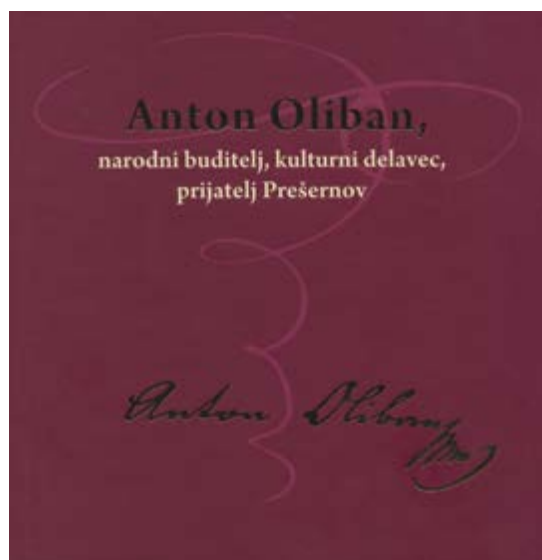
Anton Oliban, narodni buditelj, kulturni delavec, prijatelj Prešernov

Pri Kulturnem društvu Mohorjan je izšla knjiga **Anton Oliban, narodni buditelj, kulturni delavec, prijatelj Prešernov** avtoric Grete Jukič in Marije Suhodolčan Dolenc. V zborniku o Antonu Olibanu, čigar zamolčani in prezrti grob je ob farni cerkvi Device Marije na Jezeru, je zbrano obširno gradivo o doslej malo znanem kulturnem buditelju, ki je imel to čast, da mu je Prešeren pred izdajo zaupal Poezije v jezikovni pregled.

»Prav je, da spoznamo ljudi, ki so po svojih močeh uresničevali razvoj slovenstva, jezika in šolstva. Eden takih narodnozavednih ljudi je bil Anton Oliban (1824-1860), nadarjen fant iz Moravč, ki je bil ob koncu svojega življenja kaplan pri Devici Mariji na Fari na Prevaljah v času največjega razcveta Železarne Prevalje,« je zapisal Ivo Žajdela.

Zbornik je na voljo v Darilnem butiku na Prevaljah kot vse druge Mohorjanove izdaje knjig.

Greta Jukič

Osnovne informacije glede uveljavljanja pravic iz javnih sredstev

Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS) ureja pravico:

- do otroškega dodatka,
- denarne socialne pomoči,
- varstvenega dodatka in državne štipendije,
- nanaša pa se tudi na znižanje plačila za programe vrtcev,
- subvencijo malice za učence in dijake,
- subvencijo kosila za učence, subvencijo prevozov za dijake in študente,
- oprostitve plačil socialnovarstvenih storitev in prispevek k plačilu pravic družinskega pomočnika,
- subvencijo najemnine,

- pravico do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev za socialno ogrožene osebe in na pravico do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje.

Za uveljavljanje naštetih pravic je s tem zakonom uvedena enotna vstopna točka in sicer na centrih za socialno delo; za območje Mežiške doline je to center za socialno delo Ravne na Koroškem. Za pravice, ki jih boste uveljavljali po 1.12. 2011, boste to storili z novo vlogo, ki je na voljo na spletni strani ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, kupite jo lahko tudi v papirnicah in knjigarnah. Vir: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve

Več informacij lahko dobite na spletni strani

www.mdds.gov.si.

Občina Prevalje

Zastopnica pacientovih pravic Stanka Vauh

Z delom zastopnice pacientovih pravic za območje ZZV Ravne na Koroškem sem pričela 06.07.2009. Poslanstvo zastopnice opravljam v popoldanskem času, po opravljenih delovnih obveznostih v službi. Zaposlena sem kot direktorica Doma starejših Na Fari na Prevaljah, pacientom pa sem na voljo v pisarni na Ravnah na Koroškem vsak ponedeljek in torek popoldne, sredo popoldne po telefonu. Pacienti, katerim so bile kršene pravice, me lahko pokličejo tudi druge dni v tednu. Za nasvet ali za naročilo po obisku si v popoldanskem času vedno vzamem čas.

Katere so naloge in pristojnosti zastopnika?

- Pacientu na primeren način svetujem o vsebini pravic, načinih in možnostih njihovega uveljavljanja v času pred ali med zdravljenjem in kadar so te kršene;
- Dajem konkretne usmeritve za uveljavljanje pravic in predlagam možne rešitve;
- Nudim pomoč pri vlaganju pravnih sredstev po tem zakonu;
- Za pacienta opravljam potrebne poizvedbe v zvezi z domnevnimi kršitvami pri izvajalcih zdravstvenih storitev;
- Pri izvajalcih zdravstvenih storitev neformalno posredujem z namenom hitrega odpravljanja kršitev;
- Kadar ne gre za kršitev pravic po tem zakonu, pacienta napotim na pristojno pravno ali fizično osebo ali pristojen državni organ;
- V okviru pacientovega pooblastila vlagam pravna sredstva po tem zakonu in dajem predloge, pojasnila in druge izjave v imenu in v korist pacienta na hitro in uspešno razrešitev spora

Kdo se lahko obrne na zastopnika?

Vsak uporabnik zdravstvenih storitev pri katerem koli izvajalcu storitev in vsakdo, ki potrebuje osnovne informacije, strokovno pomoč in konkretne usmeritve.

Kdaj se lahko obrnete na zastopnika?

Vedno, kadar potrebujete nasvet, pomoč ali zastopanje.

Katere pravice imam?

1. PRAVICA DO DOSTOPA DO ZDRAVSTVENE OSKRBE IN ZAGOTAVLJANJA PREVENTIVNIH STORITEV
2. PRAVICA DO ENAKOPRAVNEGA DOSTOPA IN OBRAVNAVE PRI ZDRAVSTVENI OSKRBI
3. PRAVICA DO PROSTE IZBIRE ZDRAVNIKA IN IZVAJALCA ZDRAVSTVENIH STORITEV

4. PRAVICA DO PRIMERNE, KAKOVOSTNE IN VARNE ZDRAVSTVENE OSRBE
5. PRAVICA DO SPOŠTOVANJA PACIENTOVEGA ČASA
6. PRAVICA DO OBVEŠČANJA IN SODELOVANJA
7. PRAVICA DO SAMOSTOJNEGA ODLOČANJA O ZDRAVLJENJU
8. PRAVICA DO UPOŠTEVANJA VNAPREJ IZRAŽENE VOLJE
9. POSEBEN NAČIN UVELJAVLJANJA PRAVIC PACIENTOV, KI NISO SPOSOBNI ODLOČANJA O SEBI
10. PRAVICA DO PREPREČEVANJA IN LAJŠANJA TRPLJENJA
11. PRAVICA DO DRUGEGA MNENJA
12. PRAVICA DO SEZNANITVE Z ZDRAVSTVENO DOKUMENTACIJO
13. PRAVICA DO VARSTVA ZASEBNOSTI IN VARSTVA OSEBNIH PODATKOV
14. PRAVICA DO OBRAVNAVE KRŠITEV PACIENTOVIH PRAVIC
15. PRAVICA DO BREZPLAČNE POMOČI PRI URESNIČEVANJU PACIENTOVIH PRAVIC

Kakšne rešitve lahko pričakujem?

Ko se boste obrnili name kot zastopnico pacientovih pravic vam bom torej:

- svetovala
- podala konkretne rešitve
- ponudila pomoč pri vlaganju pravnih sredstev
- za vas opravila poizvedbe v zvezi z domnevnimi kršitvami
- vas napotila na pristojno pravno ali fizično osebo ali državni organ
- v okviru vašega pooblastila vlagala pravna sredstva v vašo korist za hitro in uspešno rešitev spora

Ali me lahko zastopa tudi pri izvajalcu zdravstvenih storitev?

Seveda, vendar le na podlagi vašega pisnega pooblastila. Lahko tudi predlagam način – dosežemo sporazumno rešitev ali predlagam povrnitev škode, ki vam je bila povzročena.

Ali zastopnik lahko odkloni sprejetje pooblastila.

Lahko, če ocenim, da je vaš zahtevek neutemeljen. Moram pa vas pisno obvestiti na nesmotnost postopka.

Kje me najdete?!

V prostorih Zavoda za zdravstveno varstvo Ravne na Koroškem, Ob Suhi 5b na Ravnah na Koroškem.

Kdaj?

Vsak ponedeljek in torek od 14.00 do 18.00 ure, ob sredah popoldne po telefonu - GSM. Pa še moj moto: »Rešimo problem takoj.«

Kontaktne podatke

Stanka VAUH, Ob Suhi 5B, 2390 Ravne na Koroškem

Tel. 02/ 82 870 56 15

GSM: 041-624-164

E naslov: zastopnikpp@zzv-ravne.si

Uradne ure:

Ponedeljek od 14.00 do 18.00

Torek od 14.00 do 18.00

Sreda od 14.00 do 18.00 – po telefonu

Življenje v Domu starejših Na Fari na Prevaljah v sliki

Mineva DESET LET od ustanovitve Doma starejših Na Fari. Deset plodnih, delovnih in uspešnih let. Pred nami pa je še dosti novih dni, novih let, ki nam prinašajo še neodkrite radosti, nova znanja in spoznanja. Hvaležni smo vsem, ki so postavili temelje našemu Domu. Iz uvodnika direktorice Stanke Vauh v domskem glasilu.

Besedila in izbor Martina Trstenjak, delovna terapevtka

Direktorica ve, da stisk roke in topla beseda vedno dobro deneta, posebej ob visokem jubileju.

Pričela in končala se je rekonstrukcija in sprememba namembnosti zahodnega dela neizkoriščenega podstrešja Doma v poslovne prostore- pisarne. Ob odprtju novih poslovnih prostorov.

Domska planinsko pohodna skupina Planika.

Naj zadiši po domači kuhinji.

V vročih dneh se ohladimo s sladoledom.

Obiskali so nas »Kosmati smrčki«.

Koroški gasilski zavod Ravne se predstavi

Koroški gasilski zavod Ravne na Koroškem je poklicna gasilska enota V. kategorije, ki opravlja preventivne in operativne naloge varstva pred požarom, na območju Občine Ravne na Koroškem, naloge zaščite in reševanja ljudi, živali in premoženja ob požarih in drugih naravnih nesrečah. Gasilski zavod Ravne opravlja tudi, na osnovi pogodbe z URSZR, naloge zaščite in reševanja ob nesrečah z nevarnimi snovmi, naloge tehničnega reševanja ob nesrečah v cestnem prometu in ob industrijskih nesrečah, ob nesrečah na stoječih in tekočih vodah, ki so javno dobro s katerim upravlja država. Zavod opravlja to dejavnost na območju občin Ravne na Koroškem, Prevalje, Mežica, Črna, Dravograd.

V okviru preventivno servisne dejavnosti in z razpoložljivimi kapacitetami izvaja zavod tudi dejavnosti, povezane s požarno varnostjo in preventivo, za katere je registriran in tako sam ustvarja prihodke na trgu. Operativnih nalog gasilstva pa ni mogoče opravljati kot pridobitno dejavnost, zato morebitno opravljanje drugih storitev ne sme vplivati na izvajanje temeljnih nalog poslanstva zavoda.

Uporabniki gasilskih storitev v Občini Ravne na Koroškem in ostala zainteresirana javnost imajo zagotovo različne potrebe in želijo koristiti usluge v različnem obsegu. Glede na to, da je občinsko in gospodarsko okolje poznano, poznane pa so tudi naše zmožnosti lahko ugotovimo, da je trg za opravljanje dodatnih storitev izrazilo lokalni in omejen.

Program dela Koroškega gasilskega zavoda Ravne temelji na oceni uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev ob upoštevanju fizičnih, finančnih in opisnih kazalcev, oceni uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz preteklega obdobja, na podlagi ocene gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja glede na opredeljene standarde in merila ter predvidenem izvajanju javne gasilske službe. Povedati je potrebno, da je program dela izde-

lan močno pod vplivom dogodkov iz preteklega obdobja v zvezi z bodočim delovanjem KGZR.

Za lastno funkcioniranje in pomoč okolju zavod izvaja naslednje dejavnosti:

- zagotavljanje 24 urne prisotnosti oz. dežurstva - preventivno delovanje,
- izvajanje javne gasilske službe na območju Občine Ravne na Koroškem,
- naloge v okviru GEŠP,
- izvajanje storitev na trgu za zainteresirane subjekte,
- zagotavljanje ustreznega strokovnega in kondicijskega usposabljanja zaposlenih v skladu z operativnim planom strokovnega sveta,
- strokovna usposabljanja,
- servisiranje in vzdrževanje gasilnikov ter hidrantnih omrežij,
- opravljanje preventivnih pregledov v delovnem in bivalnem okolju ter druge preventivne dejavnosti.

V KGZR je na operativnem področju na dan 31.10.2011 zaposlenih 12 operativnih gasilcev, skupno število zaposlenih pa je 14. Operativni del enote se ob intervencijah, skladno z operativno organiziranostjo, ki je določena v operativnem načrtu, dopolnjuje z delavci prostih izmen. Stalno pripravljenost zagotavljamo glede na razpoložljive kadrovske zmožnosti in v skladu s finančno situacijo.

Gasilska javna služba je na intervencijah lahko učinkovita, uspešna in hkrati racionalna le z združevanjem sinergijskih učinkov vseh gasilskih organizacij na določenem območju. Zato si prizadevamo za nadgradnjo obstoječega sodelovanja s prostovoljnimi gasilskimi organizacijami (društva na območju delovanja zavoda), predvsem v smislu zakonsko določenega izvajanja javne gasilske službe v Občini Ravne na Koroškem.

Na področju sodelovanja poklicnih in prostovoljnih gasilskih enot v Občini bo potrebno

prilagoditi organizacijo in organiziranost zahtevam Zakona o gasilstvu. Poskušali bomo vzpodbuditi pristojne občinske službe k organiziranju javne gasilske službe in njenega poveljstva na podlagi omenjenega Zakona, kar mora privedi k racionalizaciji uporabe sredstev in delovanja javne službe.

Pri sodelovanju s prostovoljnimi gasilci bomo sodelovanje usmerili na preventivo in operativno področje s poudarkom na:

- učinkovitem nastopanju na intervencijah,
- izvedbi delovnih obiskov gasilskih enot PGD v zavodu in obratno (spoznavanje opreme in tehnike s katero razpolaga zavod),
- skupnih aktivnostih ob mesecu požarne varnosti in
- pripravi in izvedbi skupnih usposabljanj in vaj.

V smislu dograjevanja operativnega delovanja in izdelave ustreznih dokumentov ter pridobivanja potrebnih podatkov, vzdržujemo nivo stikov tudi z drugimi zunanjimi subjekti, s katerimi sodelujemo na intervencijah (ReCO, NMP, policija, URSZR izp. Slovenj Gradec).

Pri izgradnji učinkovite gasilske javne službe v preventivnem, operativnem in razvojnem pogledu ter zagotavljanju ustreznih pogojev za delo zavoda, tesno sodelujemo s pristojnimi organi Občine ustanoviteljice, zato skušamo s skupnimi močmi urediti tudi dotrajane delovne prostore, kakor tudi zunanji izgled našega gasilskega doma. Ta bo tudi po videzu v prihodnje zaživel v prenovljeni in lepi podobi, kot se za takšen objekt tudi spodobi.

Direktor – poveljnik
Franc Juteršek, mag. upr. ved
Foto: arhiv gasilskega društva

IZ OSEBNE IZKAZNICE OSNOVNE ŠOLE FRANJA GOLOBA PREVALJE ŠOLE IN VRTCA V ŠOLSKEM LETU 2011/2012

Število vseh učencev s podružnicami
Leše, Holmec, Šentanel : 547
Število učencev v matični šoli: 491
Število oddelkov: 23

Podružnice, število oddelkov: 6
Število učencev na Holmcu – od 1. do 5. razreda: 10
Število učencev na Lešah – od 1. do 5. razreda: 27

Število učencev v Šentanelu – od 1. do 5. razreda: 19

Podaljšano bivanje: 6 oddelkov
Jutranje varstvo: 1,5 oddelka

Vrtec Prevalje
Število vseh otrok vključenih v vrtec: 233
Število oddelkov: 13
Število otrok v oddelku na Lešah: 19

Foto: Franci Štrekelj

ODLIČNI UČENCI V ŠOLSKEM LETU 2010/2011

Tudi ob zaključku šolskega leta 2010/2011 je Občina Prevalje pripravila svečani sprejem za učence ODLIČNJAKE. To so učenci, ki so se izredno izkazali in zastopali našo šolo kot odlični predstavniki na tekmovanjih, pri interesnih dejavnostih, raznih nastopih doma, po Sloveniji pa tudi v tujini. Seveda pa so tudi v šoli pri obveznih predmetih pri teh učencih prevladovali odlične ocene in so si s svojim znanjem, udejstvovanjem in prizadevnostjo zaslužili naziv ODLIČEN UČENEC. Zlate petice, kot priznanje za njihovo delo, jim je župan dr. Matic Tasič ob prisotnosti staršev, ravnateljice in razrednikov podelil na svečani prireditvi 20. junija 2011 v Druženem domu.

Učenci:

9. a - razredničarka Tatjana MORI: Neja Grzina, Luka Lodrant, Matic Kadiš, Vid Ozmec, Miha Rebol, Kaja Senica.

9. b - razredničarka Marija SIRK POLANŠEK: Jan Banko, Špela Bukovec, Barbara Jevšnikar, Mitja Jonke, Neža Kožar, Ana Kranjc, Jure Kunc, Jon Lihteneger Vidmajer, Vid Peršak.

9. c - razrednik Davorin Svenšek: Tanja Glušič, Urška Debenjak, Andraž Kamnik, Mihael Pačnik, Pika Ranc, Žana Vertačnik, Marko Veber, Danijela Tomaš.

Prvošolčki v šolskem letu 2011/2012 na matični šoli in na podružnicah Holmec, Leše, Šentanel. Letos so na matični šoli v dva oddelka vpisali 50 prvošolčkov, na Holmcu 1, na Lešah 6 in v Šentanelu 2.

Kulturno žlahtenje najmlajših: otroške igre skozi čas

Foto: arhiv vrtca

Izhodišče za projekt je kulturna oz. ljudska dediščina Koroške, ki naj postane otrokom vsakodnevno bivanje z znanji, izkušnjami, igrami ter izraznostjo preteklih obdobij naših prednikov. Z izvajanjem projekta otrokom omogočamo vpogled v vsebino in način življenja otrok in odraslih nekoč, okolja v katerem so živeli, jih spodbujamo k ustvarjalnosti in inovativnosti ter da so v projektu enakovredni partnerji odraslim pri načrtovanju, evalvaciji in refleksiji. Otroci tako spoznajo, doživljajo in preoblikujejo kulturno dediščino glede na njihove razvojne zmožnosti in na podlagi njihovega domišljjsko – ustvarjalnega sveta. V interakciji s podobnimi procesi otrok vzpostavi aktiven odnos do vseh vsebin v projektu.

Vključevanje umetnikov in institucij v vzgojno-izobraževalno delo poteka z namenom, da omogočimo otrokom avtentične izkušnje, ki se kažejo po močnem občutju, spodbujajo radovednost in ustvarjalnost pri otrocih, kajti ustvarjalnost vznikla iz vsakodnevnih izkušenj, iz sveta različnih pogledov, izmenjave mnenj, sodelovanja ..., v katerem otrok govori in je slišan.

Preko različnih vsebin so imeli otroci možnost sodelovanja z Koroškim pokrajinskim muzejem, Podzemljem Pece, slikarjem Leandrom Fužirjem, Mojco Lebenovo ter Igorjem Cvetkom pri izdelovanju preprostih naprstnih lutk.

V celotnem procesu imajo otroci veliko možnosti za interpretiranje svojih občutkov in razlag tega, kar doživljajo med ustvarjanjem in tega kar so ustvarili.

Tatjana Grahovac, pomočnica ravnateljice
OŠ Franja Goloba Prevalje, Enota Vrtec

Slikar Leander Fužir med malčki

Igor Cvetko je naučil otroke izdelovanja preprostih prstnih lutk.

Turizmu pomaga lastna glava

Na državnem festivalu *Turizmu pomaga lastna glava*, ki je potekal v Mariboru, so učenci OŠ Franja Goloba Prevalje dosegli zlato priznanje za turistično raziskovalno nalogo Krojačkov dan. Za nagrado so se predstavili tudi v Ljubljani. Mentorici: Hedvika Gorenšek, Draga Mastek; likovna podoba Irena Černovšek.

Odbojka - šolski šport številka ena

Učenke OŠ Franja Goloba s Prevalj so se po sedmih sušnih letih ponovno povzpele tik pod slovenski osnovnošolski odbojgarski vrh. V mesecu aprilu so na državnem osnovnošolskem finalnem turnirju v Kanalu osvojile drugo mesto, tik za državnimi prvakinjami iz Braslovč. Na tretjo stopničko pa so se povzpele domače igralkice iz Kanala.

Ta uspeh so za Prevaljčanke dosegle naslednje učenke: Špela Bukovec, Žana Vertačnik, Saša Zdovc, Kristina Kerbler, Neja Grzina, Ana Retko, Eva Šumnik, Zala Vaukan, Vesna Bukovec, Mima Pruš in Urška Petrič. Ekipo pa je na tekmovanjih vodil profesor Štefan Peršak. Špela Bukovec je bila na finalnem tekmovanju proglašena za najboljšo podajalko finalnega turnirja. Zahvala vsem igralkam, klubskim trenerjem, učiteljem, Občini Prevalje, OŠ Franja Goloba Prevalje in staršem, ki so pripomogli k osvojitvi naslova državnih podprvakinj v odbojki za deklice v šolskem letu 2010/2011.

Štefan Peršak, športni pedagog
Foto: Franci Strekelj

Čez drn in strn na šolskem krosu; ni se bati, da se priznanje Najbolj športna šola ne bi ponovilo tudi v prihodnje.

Mladi, pridružite se

Občina Prevalje skozi leta in leta skrbi tudi za nas mlade posredno skozi dejavnost društev in spodbujanje prireditev oz. s pestrim dogajanjem za stare kot za mlade. Kdor hoče biti aktiven, ima veliko možnosti za kvaliteto izrabo prostega časa.

ŠPORT

Na Prevaljah imamo zelo pestro paleto športnih aktivnosti oziroma društev. Lahko se povežete z nogometnim društvom Korotan in Nogometno šolo, odbojgarskim klubom, ki je vsem zelo poznan po odličnih rezultatih na državnem nivoju, prav tako ima zavidljive rezultate kegljaški klub Korotan, ne smemo pa pozabiti borilnih veščin, ki postajajo vedno bolj priljubljena športna panoga. Veliko je tudi rekreativnih skupin, kjer bodo veseli prav vsakega člana, predvsem pa se bodo razveselili prevaljske mladine.

KULTURA

Prevalje je poznano tudi po pestrem kulturnem dogajanju. Naj omenim, da tudi sama zelo rada preživljam svoj prosti čas v KD ŽPZ Karantanija. Ponuja se vam pestra paleta zborov, ki je mladih glasov nadvse vesela. Naj omeni nekaj zborov in društev, ki delujejo na tem področju in so zelo uspešni: ŠM-PeZ Mohorjan, pod okriljem KD Mohorjan, ki je sestavljen iz mladih dosega vrhunske rezultate na zborovskem področju, da ne omenjam njihove zadnje izjemno uspešne izvedbe spevoigre Kovačev študent. Verjamem, da ste že vsi imeli priložnost slišati njihovo ubrano petje. Kulturno društvo Prevalje pa vam ponuja gledališko in recitacijsko skupino ter skupino mladih in verjamem, da se boste ob njih imeli zelo dobro. Imamo tudi zbor, kamor pa ste povabljeni moški. Mogoče pa vam takšna oblika preživljanja

prostega časa najbolj ustreza, saj se lahko vsaj za nekaj ur tedensko umaknete pred svojimi boljšimi polovicami. Če vas zanima, je pravi naslov MoPZ Vres, za katerega pa ste že tudi prav gotovo slišali.

VKLJUČITE SE V DEJAVNOSTI TUDI NA LEŠAH, HOLMCU, ŠENTANELU

Seveda pa ne smem pozabiti tudi na našo mladino z Leš, Šentanela ter Holmcu, Poljane, ki pa je zadnja leta vedno bolj aktivna. Tudi oni premorejo zборе in razne sekcije mladih ter zelo pestro športno dogajanje. Tu deluje društvo Riff, Turistično društvo Poljana, kozolec kar kliče po dogajanju tudi mladih. Naj vam prišepnem, povsod bodo veseli mladih moči in idej in boste lahko skupaj ustvarjalno preživljali svoj prosti čas.

MLADI

Ne smemo pa pozabiti na naše prevaljsko društvo prostovoljnih gasilcev. Kolikor jih uspem videti, so zelo pridni, saj redno vadijo ter se pripravljajo, ne samo na najhujše, ampak tudi na vsakoletna gasilska tekmovanja, ki pa so vsem poznana. V svoji sredini že imajo kar nekaj podmladka, vendar bi si ga želeli še več.

Če niste vedeli, imamo na Prevaljah tudi društvo čebelarjev in sadjarjev. Mogoče pa je ravno to pravi naslov za vas, če želite veliko časa preživeti v naravi in uživati ob naravnih izdelkih, ki bodo nastajali z vašo pomočjo. Veseli bodo vsakega novega člana, saj sami vemo, kako pomembne so čebele ter koliko pomenita med in sadje za naše telesno počutje in zdravje.

In še ena gasilska z mladimi gasilci

Mladi gasilci

Prostovoljno gasilsko društvo Prevalje že vrsto let aktivno dela z mladimi. Saj se zavedamo reka, da na mladih svet stoji, in ker je gasilstvo vedno bolj pomembno za vsakdanje življenje, ljudje pa se iz leta v leto staramo in ne bomo mogli biti večno aktivni. Z mladimi začnemo delati že z

rosnimi 6. leti starosti vse tja do 16. leta, dokler ne preidejo v kategorijo članov oziroma članic. Zadnja leta je sicer viden upad mladine predvsem med starostmi 12 do 16 let. Da bi med svoje vrste pritegnili kar se da veliko mladih navdušencev, vsakoletno organiziramo šolske vaje, kjer jih seznani-

BODITE INOVATIVNI, STOPITE KORAK DLJE

Verjemite mi, da je preživljanje prostega časa v tako dobrih družbah in vedoč, da lahko s tem narediš še kaj koristnega, neprecenljivo, bodite inovativni, drugačni, stopite korak dlje od tradicionalnega delovanja, da boste pritegnili mlade tudi po srcu in po poročilu o uspešnem delu vas na občini ne bodo prezrli v naslednjem proračunskem letu.

Vsem tistim, ki se odločate, kam bi se podali v prostem času, želim uspešno izbiranje in izbiro, vse pa pozivam, da si naj svoj prosti čas čim bolj zapolnijo s koristnimi aktivnostmi in kreativnimi idejami. Za vse dodatne informacije o društvih pa ste dobrodošli, z veseljem vam bomo pomagali.

Kristina Brložnik

mo z delom gasilstva ter jih povabimo na sodelovanje. Najmlajši člani, ki so včlanjeni v naše društvo, pa s prihodi na gasilske vaje pridno nabirajo izkušnje in znanja. Na gasilskih vajah nabirajo spretnosti za udeležbo na tekmovanjih, kjer dosegamo odlične rezultate. Da pa gasilstvo ni le nekakšen resen trening, kjer je potrebno naloge in vaje dodobra izpiliti, pa se v našem društvu z našimi pionirčki in pionirkami družimo ob igranju raznoraznih iger tako športnih kot tudi družabnih (rolanje, nogomet ...), izvedemo različne delavnice. V zadnjih šestih letih smo organizirali gasilski tabor, kjer so mladi gasilci pridno ustvarjali na raznoraznih delavnicah, pokazali svoje znanje iz orientacije ter še izpopolnili svoja gasilska znanja. Prav tako znanja ne pridobijo samo na praktičnih vajah, ampak se vsako jesen pridno pripravljajo na gasilski kviz. Tudi v tej »disciplini« smo dosegali dobre rezultate. To je le še en dokaz, da v društvu z mladimi dobro delamo in da imajo otroci dobre mentorje, ki jih vodijo in spodbujajo v nadaljnje delo gasilstva.

Anja Sekavčnik
Foto: arhiv društva

40 let odbojke na Prevaljah

Članice 2010/2011: 7. mesto v I. DOL

Na Koroškem ima igranje odbojke že zelo dolgo tradicijo, saj prvi začetki organiziranega igranja segajo več kot 80 let nazaj. Na Prevaljah so odbojko igrali že v 60-tih letih pod kostanji pri nogometnem igrišču, odbojkarski klub z imenom OK Korotan kot sekcija v okviru TVD Partizan pa je bil ustanovljen leta 1971. Od leta 2002 pa klub deluje v okviru samostojnega društva OK Prevalje. V 40 letih so se zvrstila številna imena, ki so pomembno vplivala na delovanje kluba in njegov razvoj. Tako športni delavci kot tudi igralci so bili v prvi vrsti veliki ljubitelji odbojke. Klub je v tem obdobju doživel vzpone in padce ter nastopal na različnih nivojih republiških tekmovanj. Z vztrajnim in kvalitetnim delom pa so prišli tudi vidni rezultati. V začetnem obdobju so na Prevaljah vadila tako dekleta kot fantje, v zadnjem obdobju pa je organizirano igranje fantov zamrlo in v okviru OK Prevalje deluje samo sekcija deklet. So pa te v zadnjih 15 letih postale pomemben dejavnik na odbojkarskem zemljevidu Slovenije. Lahko se pohvalimo tako z množičnostjo kot tudi s kakovostjo. Zadnja leta imamo redno od 100 do 130 aktivnih članic v vseh starostih kategorijah. Redno se uvrščamo na finalne turnirje v vseh mlajših kategorijah, lahko pa se pohvalimo tudi z državnimi naslovi

TRADICIONALNI PIKNIK OK PREVALJE

Vsako leto se ob zaključku sezone zberemo trenerji, igralke in njihovi starši, odborniki in simpatizerji kluba na tradicionalnih društvenih piknikih. Na srečanjih starše igralk na kratko seznanimo z uspehi in rezultati dela v pretekli sezoni in cilji prihajajoče sezone. Piknik popestrimo z raznimi družabnimi igrami in tekmovanji, v katerih sodelujejo tako otroci kot starši. Običajno se veselimo še v večernih urah, nihče od udeležencev piknika pa ni niti lačen niti žejen. Včasih tudi zapojemo in zaigramo na harmoniko.

Fotografije: arhiv odbojkarskega kluba Prevalje

Upravni odbor OK Prevalje;
Janez Dokl, Borut Urnaut, Danilo Vute, Meta Tasič, Damjan Berložnik, manjka Ferdo Abraham.

in reprezentantkami v različnih kategorijah. Naša članska ekipa niha med nastopanjem v prvi in drugi slovenski ligi. Za majhen kraj kot so Prevalje smo že pravi fenomen, saj se enakovredno borimo s klubi, ki imajo bistveno večje zaledje, zajetnejše proračune ter profesionalne trenerje /.../.

Borut Urnaut, predsednik Odbojkarskega kluba Prevalje

V JUBILEJNEM BILTENU 2011

Kot župan sem ponosen na vso energijo, ki jo izžareva šport, na vse mlade, ki odraščajo ob športu in jih trenerji znate pritegniti k športu, koliko mladim ste stali ob strani na poti odraščanja z vsemi dobrimi vplivi in vzgledi, tudi zaradi športa so našli v življenju pravo pot ...

dr. Matija Tasič, župan Občine Prevalje

Športno društvo Šentanel - 2011

Dejavnosti našega podeželskega Športnega društva Šentanel so bila v tem letu zelo pestra in razgibana. Delo v letu smo pričeli v mesecu januarju ko smo na turistični kmetiji Ploder izvedli naj bolj zanimivi del našega programa, tako imenovano skupščino ali občni zbor društva, kot temu tudi strokovno rečemo. Na tem že četrtem zaporednem srečanju smo pogledali, kaj smo dobrega storili v minulem letu in pripravili program dela za leto 2011. Izvolili smo tudi novega predsednika društva, ki je postal Tomaž Sonjak. V pomoč pri delu društva pa mu bo tajnik Štefan Peršak, dosedanjí predsednik. Ta dogodek smo zaključili z dobrimi kulinarčnimi specialitetami gospe Marine Kumprej in njenih »pomagačev«, ter prijetnim in sproščenim druženjem ob dobri kapljici.

V tem letu smo člani Športnega društva Šentanel izvedli nekaj zanimivih stvari iz našega programa, naj naštejemo samo v kratkem:

- se s kombijem odpravili v znameniti Kitzbühel, nekaj članov našega društva se je organizirano odpravilo v Budimpešto, kjer smo si ogledali drugo svetovno vrhunsko športno prireditev v tem letu, to je dirko formule ena, na Marijin praznik smo se skupaj z ostalimi udeleženci udeležili tradicionalnega pohoda v Sveto mesto - Heilingenstadt v sosednji Avstriji.
- V okviru krajevnega praznika KS Šentanel smo organizirali tradicionalni rekreacijski turnir v odbojki (mešane ekipe-dva moška, ena ženska), organizirali peti tradicionalni rekreativni kolesarski vzpon v Šentanel (70 kolesarjev), tekmovanja so se udeležili kolesarji iz cele Slovenije in nekaj iz sosednje Avstrije. Za to se moramo zahvaliti MTB Koroška in Koroškemu radiu, ki je oglaševal našo prireditev. V OŠ Šentanel organiziramo rekreativno vadbo za otroke – Šport in gibanje, namenjeno šentanelskim in drugim otrokom od petega do desetega leta starosti, ob božično-novoletnem času smo otroke tudi obdarili. V mesecu maju pa smo vadbo zaključili s planinskim pohodom do turistične kmetije Ploder, kjer smo skupaj s starši izvedli piknik in družabno srečanje.
- Ob četrtkih se že nekaj let srečujemo v mali telovadnici OŠ Prevalje skupaj s člani društva Partizan Prevalje in igramo košarko, v zadnjih letih se nam je »starejšim članom društva« pri koristnem preživljanju prostega časa pridružilo kar nekaj mladih članov (dijakov in študentov). Ob istem časovnem terminu pa se na podružnični OŠ Šentanel srečujejo naša dekleta in ob glasbi pod vodstvom Nade Peter urijo svoje »bodye« in skrbijo za lepe postave.

Poleg zgoraj opisanih aktivnosti celoletnega dela, ki je sem jih moral zaradi obsega strniti le v nekaj vrstic, pa člani Športnega društva Šentanel sodelujejo pri različnih pohodih, športnih aktivnostih in kulturnih prireditvah, ki jih organizirajo ostala društva in organizacije v Šentanelu, na Prevaljah in drugih krajih po Koroški. Da delo poteka po zastavljenem programu, se moramo zahvaliti našim donatorjem, ki že vrsto let skrbijo, da društvena blagajna ni prazna. Med njimi so: Občina Prevalje, Mehanizacija Miler, d.o.o., SGP Kograd IGEM, d.d., Kamot sistem, d.o.o., Sonjak Igor s.p. – krovstvo in kleparstvo, KO-SI, d.o.o., FAMTEH, d.o.o., Elvip, d.o.o. in notar Dominik Grešovnik.

Štefan Peršak, predsednik KS Šentanel
Foto: Štefan Peršak

Na smučanju Šentanelcev v Kitzbühlu

Peti rekreativni vzpon kolesarjev v Šentanel, ki se ga je udeležilo 70 kolesarjev.

Izjemno pohvalna je vključitev številnih mladih Šentanelčanov v rekreativno vadbo.

EVROPSKI PROJEKT: Evropski »sistem razdeljevanja sadja v šolah«.

OŠ Franja Goloba Prevalje sodeluje v evropskem »sistemu razdeljevanja sadja v šolah« s finančno podporo Evropske unije.

Shema šolskega sadja v OŠ Prevalje

OŠ Franja Goloba Prevalje že drugo leto sodeluje v evropskem projektu Shema šolskega sadja (ŠSS). Namen tega projekta je povečati porabo sadja in zelenjave v prehrani učencev ter hkrati ustaviti naraščanje pojavnosti prekomerne telesne teže in debelosti pri otrocih. Debelost je posledica motnje hranjenja, ki povečuje tveganje za nastanek številnih bolezni sodobnega časa, kot so sladkorna bolezen tipa 2, srčno-žilne bolezni, rak debelega črevesja, obolenja zobovjva, kosti itd. V ta namen je Evropska unija državam članicam namenila določeno finančno pomoč (6 evrov na učenca/šolsko leto) za brezplačno razdeljevanje sadja in zelenjave v šolah. Po priporočilih svetovne zdravstvene organizacije naj bi dnevno zaužili najmanj 400 g sadja in zelenjave na osebo, žal pa večina Evropejcev tega ne uresničuje, zlasti mladi ne. Poleg razdeljevanja sadja oziroma zelenjave potekajo na šoli še spremljajoče izobraževalne in promocijske dejavnosti, s pomočjo katerih dosegamo cilje projekta:

- spodbujanje zdrave prehrane, kamor v prvi vrsti uvrščamo sadje in zelenjavo;
- pogostejše uživanje sadja in zelenjave v šoli, doma, na počitnicah;
- ozaveščanje učencev, staršev o pomenu uživanja sadja in zelenjave za zdravje;
- razvijanje občutka odgovornosti do lastnega zdravja;
- spoznavanje in vrednotenje ekološke pridelave in predelave sadja/zelenjave;
- vključevanje lokalno pridelane vrste sadja/zelenjave v ŠSS;
- spodbujanje k pozitivnemu odnosu do hrane in okolja.

Vse te aktivnosti izvajamo v okviru naravoslovnih in tehniških dni, interesnih dejavnosti, ogledov, predavanj in preko vsebin učnega načrta, ki se dotikajo pomena zdrave prehrane in zdravja. Objavljene so na šolski spletni strani, CATV-sistemu in v šolskem glasilu Vigred. V šolski avli pa imamo izobešen plakat, ki prikazuje naše sodelovanje v tem projektu.

In kako v praksi deluje ŠSS?

Pomoč razredničarke pri »tradicionalnem slovenskem zajtrku«

Sadje/zelenjavo ponudimo enkrat tedensko, to je vsako sredo 3. šolski odmor v razredih, v posebnih košarah. Izvedli smo anketni vprašalnik in ugotovili, da so učenci navdušeni, želijo si še več dodatnega sadja/zelenjave, zato bomo s projektom z veseljem nadaljevali.

Na šoli smo v šolskem letu 2010/2011 uvedli novost glede prehranjevanja: solatni bife pri kosilu. Učencem ponudimo tri vrste različnih solat, tako da si vsak najde nekaj zase. Učenci so zadovoljni, poraba zelenjave pa je bolj smiselna – ekonomična.

V letošnjem šolskem letu 2011/2012 imamo še nekaj novosti, in sicer »brezmesni dan« v tednu (tega smo že imeli, v letošnjem letu smo ga samo še nadgradili) in »dan brez dodanega sladkorja« pri malici, tako da pijemo čaj sladkan z medom ali vodo z limono. Učenci se na novosti dobro odzivajo.

TRADICIONALNI SLOVENSKI ZAJTRK

V mesecu novembru bomo izvedli vseslovenski projekt: »Tradicionalni slovenski zajtrk«. Projekt je nastal na pobudo Čebelarke zveze Slovenije, Javne svetovalne službe v čebelarstvu, ki že peto leto zapored organizira dobrodelno izobraževalno akcijo »En dan za zajtrk med slovenskih čebelarjev v slovenskih vrtcih«, namenjeno predvsem izobraževanju in osveščanju otrok o pomenu čebel in čebeljih pridelkov.

Pobudo zanj so sprejela tri ministrstva: Ministrstvo za šolstvo in šport, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Ministrstvo za zdravje.

Pohitimo na tradicionalni slovenski zajtrk.

OKOLJE NARAVA ZDRAVJE

Tako so imeli v petek, 18. novembra, otroci za zajtrk na mizi kruh, maslo, med, mleko in jabolko – vse slovenskega porekla, kar slovenskim otrokom in njihovim vzgojiteljem podarjajo kmetje in kmetijska podjetja, čebelarji in živilskopredelovalna podjetja. Namen projekta je izobraževati, obveščati in ozaveščati šolajočo mladino in vzporedno v določenem obsegu tudi širšo javnost o pomenu zajtrka v okviru prehranjevalnih navad, pomenu in prednostih lokalno pridelanih živil slovenskega izvora, pomenu kmetijske dejavnosti za okolje in pomenu čebelarstva za kmetijsko pridelavo, gospodarske dejavnosti in za širše okolje. Pomembno je tudi splošno ozaveščanje mladine o pomenu zdravega načina življenja, vključno s pomenom gibanja in izvajanja športnih aktivnosti.

PO JUTRU SE DAN POZNA.

Le kdo ne pozna tega pregovora? Otrokom je treba predstaviti, kako sta v današnjem času pomembna zajtrk in predvsem uživanje hrane, pridelane v Sloveniji, da bodo spoznali pomen kmeta kot pridelovalca hrane, in čebele, ki je tesno povezana s kmetijstvom in pridelavo hrane: najpomembnejša naloga čebele je

opraševanje, saj s tem pomembno vpliva na pridelavo hrane za ljudi in živali, na pridobivanje različnih industrijskih surovin, pa tudi na človekovo zdravje in druge življenjske dejavnike.

Šolam in vrtcem ni treba iskati donatorjev in ni potrebno, da živila nabavijo sami. Šolam bodo živila dodeljena glede na število učencev in otrok v vrtcu pri osnovnih šolah, navedeno v organizacijskem poročilu za šolsko leto 2011/2012. Šolam priporočajo, da izvedejo zajtrk prvo šolsko uro.

Kako sta v današnjem času pomembna zajtrk, predvsem pa uživanje hrane pridelane v Sloveniji, učenci spoznavajo že sedaj, in to preko natečaja (likovni in literarni natečaj), kjer ustvarjajo na dano vsebino. Tudi vas starše pozivamo k sodelovanju – bodite vzgled in tudi vi zajtrkujte, pripravljajte čim več doma pridelane hrane. V skrbi za zdravje vaših otrok zaključujem z mislijo: SKRB ZA ZDRAVJE SE PRIČNE ŽE V MLADOSTNI DOBI.

Jelka Kranjc, mentorica projekta ŠSS
Foto: Franci Štrekelj

Jem sadje in zelenjavo z bližnje kmetije

Zavod za zdravstveno
varstvo Ravne

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja
Evropska investicija v podeželje

Zavod za zdravstveno varstvo Ravne je bil tudi na 2. javnem pozivu za oddajo projektnih predlogov za izvajanje lokalne razvojne strategije Občin Ravne na Koroškem, Prevalje, Mežica in Črna na Koroškem uspešen z novim predlogom »Jem sadje in zelenjavo od bližnje kmetije«. Na podlagi pridobljenih sredstev lahko skozi številne aktivnosti predstavimo pomembne vrednote zdrave prehrane vzgojno izobraževalnim in drugim javnim zavodom, ki si želijo obogatiti znanje s področja zdrave prehrane. Z izvedbo projekta želimo povezati vzgojno izobraževalne ustanove (vrtce, šole) in druge javne zavode (CUDV Črna, domove za starejše) z lokalnimi kmetijami. S tem povezovanjem bomo prispevali k informiranju, motiviranju in varovanju ter krepitvi zdravja z zdravo in uravnoteženo prehrano otrok in ostale populacije. Z vzpostavljanjem lokalne trajnostne oskrbe, s promocijo lokalne pridelave in ponudbe, sezonskosti in kakovosti živil (integrirana, ekološka pridelava) bomo pripomogli k kakovostnemu načinu prehranjevanja v javnih zavodih. V projekt vključujemo vrtce, osnovne in srednje šole, druge javne zavode ter kmete. Pomembne informacije želimo predati vodstvu vrtcev in šol ter drugih javnih zavodov, organizatorjem prehrane in kuharskemu osebju, otrokom, staršem in ostalim odraslim ljudem.

S sodelovanjem javnih zavodov in lo-

kalnih kmetij se bo vzpostavila lokalna trajnostna oskrba, s tem se bodo povečali tudi pridelki na kmetijah in okrepilo medgeneracijsko sodelovanje (otroci-starši-vnučki). Promocija pomena uživanja hrane, ki je pridelana brez kemikalij ali z gnojili, ki so okolju prijazna in strogo nadzorovana. Lokalno pridelana hrana je sveža, naravno dozorela, zdrava in polnega okusa. Kratke poti lokalno pridelanih živil od proizvajalca do potrošnika imajo številne prednosti in s tem pomemben doprinos okoljskim

dejavnikom. Vodilo Zavoda za zdravstveno varstvo Ravne v tem projektu je, da bomo nudili strokovno podporo vključenim v projekt in da se bomo zavzemali za pridelane izdelke v lokalnem okolju.

V ČASU IZVAJANJA PROJEKTA POTEKAJO NASLEDNJE AKTIVNOSTI:

Ob izteku leta 2010 smo v sodelovanju s partnerji KGZS-Zavodom Celje izpeljali delavnice za nekatere javne zavode (vzgojno

izobraževalne) in kmetije Mežiške doline. Področje prehrane je široko področje, ki se tiče vseh zaposlenih v ustanovi in ne samo osebja v kuhinji, zato smo na delavnice povabili vodstvene delavce, organizatorje prehrane, kuharsko osebje ter kmete. Z vsebinami delavnic smo želeli doseči zavedanje, da lahko na eno največjih vrednot – na zdravje, večji del vplivamo tudi sami ter povečati osveščenost prebivalcev in kmetov Mežiške doline o pomenu lokalno pridelanih živilih. Izvajalci delavnic so bili različnih strok od zdravnika, sanitarnega inženirja, kmetijskega svetovalca-specialista za ekološko kmetovanje in kuharja, ki je pripravil jedi iz domačih živil. V prvi fazi projekta smo med številnimi nalogami izpeljali tudi evalvacijo posnetka stanja ponudbe in povpraševanja za lokalno pridelane pridelke/izdelke. S pomočjo analize anketnih vprašalnikov, ki smo jih pripravili za kmetije in zavode, želimo pripraviti nabor živil s področja lokalne pridelave zelenjave in sadja ter drugih kmečkih pridelkov in izdelkov ter omogočiti vzgojno izobraževalnim zavodom (vrtcem, šolam) in drugim zavodom (CUDV Črna, Dom starejših na Fari) povezovanja z lokalnimi kmetijami. S tem bi otrokom in varovancem lahko ponudili kakovostno in zdravo domačo hrano.

S pomočjo anketnih vprašalnikov, ki so jih izpolnjevali vključeni vzgojno izobraževalni in drugi zavodi smo pridobili zanimive podatke. Preverjali smo, katere lokalno pridelane pridelke/izdelke, bi lahko le-ti vključili v jedilnik organizirane prehrane, v kolikšni meri zavodi sploh razmišljajo o sodelovanju z lokalnimi kmetijami, ter ali

morebiti vidijo ovire pri sodelovanju in katere so tiste ovire.

V prihodnje bomo še za učence višje predmetne stopnje pripravili izobraževalni material, na temo Lokalna živila. Pripravljen material bodo lahko uporabili v šol. l. 2011/2012. Za zaključek projekta je bila organizirana strokovna ekskurzija na Ekokmetijo, ki sodeluje z lokalno šolo (ogled primera dobre prakse povezovanja lokalne šole z lokalno kmetijo, predstavitev dela na kmetiji). Formalno se bo projekt zaključil septembra 2011.

VPLIV UŽIVANJA LOKALNEGA SADJA IN ZELENJAVE NA ZDRAVJE

Študije kažejo, da imata lokalno pridelano sadje in zelenjava, ki ju uživajo potrošniki v neposredni bližini, boljše učinke na zdravje. Pri lokalno pridelanem svežem sadju in zelenjavi je bolj verjetno, da bosta vsebovala večje količine antioksidantov v primerjavi z živilami, ki so bila skladiščena in transportirana daljši čas, zaradi česar se zmanjša tako hranilna kot organoleptična vrednost. Pri daljši verigi od proizvajalca do potrošnika, pade vsebnost vitamina C, prav tako se zmanjšajo vrednosti vitaminov A, B in E. Če povečujemo delež lokalno pridelanih živil, predvsem sadja in zelenjave v prehrani, lahko ugodno vplivamo na zagotavljanje virov živil in zmanjšamo možnost pojava deficita mikronutrientov. Vitamine in elemente (minerale) moramo v telo vnesti s hrano. V obdobju rasti otrok pa je ključnega pomena predvsem vnos železa (z vitaminom C), kalcija in joda.

S promocijo lokalne pridelave in vzpostavljanjem lokalne trajnostne oskrbe sezonskih/kvalitetnejših živil, bomo pripomogli h kakovostnejšemu načinu prehranjevanja v javnih zavodih. Namen vsebin je tudi pozitivno vplivati na razvoj podeželja in lokalnega kmetijstva, izkoriščanje lokalnih virov v skladu z načeli trajnostnega razvoja.

Podatki raziskave iz leta 2006 »Z zdravjem povezano vedenje v šolskem obdobju« kažejo na premajhno uživanje sadja in zelenjave ter o pomanjkanju splošnega zavedanja o pomenu sadja in zelenjave za zdravje med otroci. Od takrat so se otroci že navadili na vsakodnevno uživanje sadja, manj vseh pa jim je zelenjava. Število tistih, ki jo redno uživajo, se je v primerjavi z letom 2002, zmanjšalo.

V prehranskem smislu so živila iz skupine sadja in zelenjave pomembna zaradi vsebnosti številnih hranil in prehranskih vlaknin, pomembno pa vplivajo tudi na učinkovito redčenje energijske gostote sestavljenih obrokov, kar posledično preprečuje razvoj debelosti. Na podlagi tega bomo tudi v bodoče spodbujali lokalno okolje, da se samooskrbuje in s tem poveča kvaliteto življenja vseh vključenih v ta proces. V tem segmentu bomo še naprej zagovarjali in spodbujali integriran, predvsem pa ekološki način pridelave živil ter uvajanje teh pridelkov/izdelkov v vsakodnevni jedilnik.

Izpeljavo projekta so omogočili: LAS Mežiške doline, EKSRP (Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje) in Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v okviru projekta Leader.

MLEKOMAT NA PREVALJAH

Od meseca junija 2011, je na Prevaljah (na parkirišču pred lekarno in Novo ljubljansko banko) postavljen mlekomat, katerega lastnik je Janko Kotnik, s kmetije Jug na Ravnah na Koroškem. Kot je povedal lastnik, ima mlekomat kapaciteto 300 l. S svežim mlekom ga polni dnevno, v količini 80 do 90 litrov, dnevna povprečna poraba pa znaša okoli 70 litrov. Iz mlekomata si lahko potrošniki postrežejo dnevno sveže, zdravo, surovo domače mleko. V kolikor obiskovalec nima s seboj embalaže, je le ta na voljo tudi v mlekomatu.

Sabina Ranc

Občina Prevalje podprla prizadevanja zdravstva za zgodnje odkrivanje predrakavih sprememb na debelem črevesu in danki

Rak na debelem črevesu in danki (RDČD) je zahrbtna bolezen, ki se lahko v telesu človeka dolgo časa razvija brez opozorilnih zdravstvenih težav in brez očitnih bolezenskih znakov. Slovenci zbolevamo za to boleznijo bolj kot prebivalci večine evropskih držav, število obolelih se v zadnjem desetletju povečuje. Po podatkih CINDI Slovenija je v letu 2004 v Sloveniji na novo zbolelo 1.291 ljudi za rakom debelega črevesa in danke, kar predstavlja četrty najpogostejši rak pri moških in tretji najpogostejši rak pri ženskah ter hkrati drugi najpogostejši vzrok smrti zaradi rakave bolezni. Tako velika umrljivost je posledica pozno odkritega raka. RDČD se večinoma razvije iz predrakavih sprememb na steni črevesa – iz polipov. Če jih odkrijemo dovolj zgodaj in jih pravočasno odstranimo, lahko razvoj rakave bolezni preprečimo. SVIT program presejanja in zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb in raka na debelem črevesu in danki je namenjen posameznikom, starim od 50 do 69 let. Pri tistih, ki se vabilu SVIT odzovejo, lahko odkrije očem nevidne, prikrte krvavitve v blatu, ki pogojujejo natančnejšo preiskavo črevesa za pojasnitev vzroka prikrte krvavitve. Prvi rezultati presejanj so pokazali, da je bilo v 6 mesečnem obdobju, ob le 50% odzivnosti Korošcev in Korošic odkritih 184 pozitivnih primerov. Številke so zaskrbljujoče, vendar veseli dejstvo, da

V razstavljenem zelo nazornem modelu debelega v črevesa v Druženem domu - zdravstvene delavke z županom

je bila večina predrakavih sprememb odkrita v zgodnji fazi bolezni, kar je pomemben pogoj za uspešnejše zdravljenje.

Da bi povečali aktivno udeležbo ciljne populacije s Prevalj in okolice v presejalnem programu SVIT ter s tem pomagali doseči pričakovane rezultate programa za zmanjšanje obolevnosti in umrljivosti zaradi RDČD, sta Občina Prevalje in Zdravstveni dom Ravne, v okviru letošnjih Jesenskih srečanj, organizirala prireditev z naslovom »Svit rešuje življenja«. Številni obiskovalci so

se lahko ob vodeni strokovni razlagi sprehodili skozi razstavljen model debelega črevesa, si od blizu ogledali predrakave in rakave bolezenske spremembe, se seznanili s problematiko epidemiologije RDČD ter z vsebino, s pomenom in z značilnostmi Programa Svit. Sodelovali so tudi CINDI Slovenija, ZZV Ravne ter Regijsko društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov. Rezultat skupnega dela vseh sodelujočih se je kazal v številnih živahnih razpravah, v izmenjavi mnenj in v zadovoljstvu obiskovalcev. Zares imeniten obisk SVIT dogodka na Prevaljah je po mnenju mnogih presejalni vsa pričakovanja.

Velja pohvaliti učence osnovnih šol iz Raven na Koroškem, ki so skupaj z učitelji prišli na Prevalje peš in z obiskom Jesenskih srečanj in Svit dogodka na najboljši možni način združili prijetno s koristnim, za zdravje.

Posebno težo dogodku sta z obiskom in ogledom prireditve dodala župan občine Prevalje, dr. Matic Tasič in podžupanja Greta Jukič, ki sta s svojim zgledom podprla skupna prizadevanja za zgodnje odkrivanje predrakavih sprememb na debelem črevesu in danki.

Aleksandra Saša Horvat
Foto: Saša Horvat

Zdravje zanima tudi prevalske osnovnošolce.

50-letnica Bralne značke

Foto: Foto Osepek

S prireditvijo v počastitev prve podelitve Prežihove bralne značke, slovenske kulturne posebnosti, ki je bila rojena na osnovni šoli na Prevaljah, pobudnikov Stanka Kotnika in Leopolda Suhodolčana, je osnovna šola sklenila proslavljanje 50-letnice Bralne značke. Osrednje prireditve so se udeležili predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk in najvidnejši predstavniki pisateljskega vrha in slovenskega gibanja za Bralno značko.

Foto: foto Osepek

Knjižničarka in mentorica bralne značke Hedvika Gorenšek, predsednik RS dr. Danilo Türk, podžupanja in nekdanja mentorica bralne značke Greta Jukič in predsednik Društva Bralna značka Slovenije dr. Igor Saksida

Zbrani Bralni znački v čast na zaključni prireditvi ob 50-letnici na Prevaljah, rojstnem kraju Bralne značke.

Jože Zupan, nekdanji predsednik Bralne značke, pisatelj, publicist, bivši ravnatelj, »minister Bralne značke«

Predsednik dr. Danilo Türk se podpisuje v Zlato knjigo Bralne značke

Predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk je 1. decembra 2011 odlikoval z **ZLATIM REDOM ZA ZASLUGE** Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS za 50-letno uspešno spodbujanje bralne kulture med mladimi in s tem za prispevek h kulturi slovenskega duha, znanja in ustvarjalnosti.

Jože Trontelj: »O kulturi vrednot na poti iz krize.«

NAGOVOR OB SUŠNIKOVIH DNEVIH

Človek si želi biti srečen. S fenomenom sreče se ukvarjajo psihologi, filozofi, sociologi. Politiki nam skušajo predvsem v predvolilnem času kaj lepega povedati o človeški sreči. Mnogo bolj pa nas zaposluje nesreča, nasprotje sreče. Sreče se pogosto ne zavedamo, takrat ko jo imamo, veselimo se je le, ko nam jo zavidajo drugi. Zato pa tem bolj obžalujemo čas, ko menimo, da smo zanjo prikrajšani, ko živimo nesrečni.

Človek si želi, da bi živel svobodno, v miru, v krogu ljubee družine in dobrih otrok, med prijatelji. Da bi uresničil svoje potrebe po ustvarjalnosti, po dobrem sožitju z ljudmi okoli sebe. Seveda upa tudi na dobro zdravje in solidno blagostanje. Pa na varno prihodnost. Ko prihaja v leta, si želi, da bi se smel brez slabe vesti ozreti nazaj na prehojeno pot. Nazadnje si želi, da bi se v zadnji uri v miru poslovil od bližnjih in od sveta.

Ko pa se nad človeka spravimo revščina, stradež, bolezen, osamljenost, mu kot zadnje ostane njegovo človeško dostojanstvo. To je res prvobitna pravica, koncept izjemnega pomena, ki je temelj človekovih pravic. Žal so ga začeli zadnja leta izpodkopavati utilitaristi, ljudje, ki želijo etiko podrediti koristim. Dostojanstvo moramo za vsako ceno obvarovati. A človek za srečo potrebuje več.

Svoboda je bila vedno visoko cenjena vrednota, zanjo so se ljudje skozi vso zgodovino borili in umirali. Danes je marsikje v zahodnem svetu svobode prej preveč kot premalo. Na svobodo v smislu neoliberalizma gledam kot na neuspešen eksperiment naše dobe. Gojiti iluzijo svobode brez jasno določenih mej je nevarna zabloda, ki zadnja desetletja v zahodnem svetu hromi prizadevanja za ohranitev ravnotežij med sprejetimi načeli in interesi. Od preširoko pojmovane svobode in avtonomije je le kratek korak do nesprejemljive samovolje. Ta lahko naredi dolgoročno škodo mnogim, ko gre na primer za sebičnost pri izrabi najpomembnejših naravnih virov, kot so zaloge pitne vode ali veliki gozdovi, ki bi morali biti (če že ne skupinska lastnina) vsaj pod okvirnim skupnim upravljanjem. Zloraba te svobode nas pelje po bližnji v podnebno katastrofo. Svoboda brez odgovornosti pri gospodarjenju pelje v nemoralno izkoriščanje in je pripeljala v globalno gospodarsko krizo. Svoboda pri

Akademik dr. Jože Trontelj, predsednik SAZU, častni gost na Sušnikovih dnevih na Prevaljah

znanstvenem raziskovanju, ki ni omejena z etiko, je pripeljala do pošastnih zlorab, ki so se masovno dogajale ne samo v nacistični Nemčiji, ampak tudi v državah, kot so ZDA, in to še v drugi polovici prejšnjega stoletja, po Nürnberškem zdravniškem procesu. Vse to so stara spoznanja, izražena v preprostem aksiomu: svoboda posameznika se konča tam, kjer trči ob pravice drugega. Za marsikoga novo pa je spoznanje, da so te meje mnogo bližje, kot jih želijo videti kapital, politika brezobzirnega razvoja na račun človeških in naravnih virov in pohlep kot njegovo gonilo. So tudi bližje, kot jih želi videti povprečen zemljan.

Razumnega reševanja problemov človeške civilizacije si ni mogoče zamisliti brez spremembe človeškega vedenja, tega pa ne brez spremembe ciljev posameznika in družbe. Prva naloga je zagotoviti uvid v to, da že več sto let uporabljamo napačne vzroke za napačne namene.

Dolžnost države je, da zagotovi zunanji okvir, v katerem je mogoče srečo doseči. Prvo vprašanje pa je, kaj so cilji, ki jih človek pojmuje kot pogoj za srečo in naj bi zato imeli prioriteto. Delo, svoboda, dostojanstvo. Zdravje, socialna varnost, izobrazba. Zadovoljiva mera materialne blaginje. Pravičen red brez diskriminacije in izključenosti. Dobri medčloveški odnosi. Tu je tudi stara beseda, ki jo danes redko slišimo: dobrohotnost. Izpodrinila jo je druga beseda, ki je danes državno, če ne svetovno geslo: tekmovalnost, »konkurenčnost«. Tekme pa praviloma prinašajo maloštevilne zmagovalce in množice poražencev, a le malo človeške sreče. Porazenec bo odrinjen od skupne mize, od delitve dobrin, mogoče celo od sredstev za preživetje. Ne bo pomagalo, če bo imel namesto trdih komolcev kako veliko bolj žlahtno lastnost. Če bo uspeh v tekmi za dobiček najvplivnejše merilo za selekcijo, bodo nadaljnji razvoj človeške družbe vodili ljudje, ki nam ne bodo všeč. Še manj pa nam bo všeč njihovo početje. Že dolgo vemo, kaj bi pomenilo privoliti v socialni darvinizem.

Prav je, da se vprašamo: za kakšno družbo naj si prizadevamo? Za tehten nasvet se lahko obrnemo na modre filozofe: denimo na Aristotela, Immanuela Kanta in Ericha Fromma. Njihov odgovor je preprost: Etični cilj je dobro življenje z drugimi

in za druge v pravičnem redu. V tem kratkem stavku z vsega 8 pojmi je kar 6 pomembnih načel.

Rekli boste, ta cilj so oddaljene sanje. Vendar je na svetu dovolj virov, da bi se te sanje večini ljudi lahko uresničile. V večini ljudi je tudi dovolj dobrega, so potrebe po ljubezni, po pravičnosti, po dobrosrčnosti, po dobrodelnosti. Je tudi prirojena potreba po vrhovnih etičnih vrednotah, po svetem, po veri.

Na poti pa je nesrečna človekova narava z željo po oblasti, s pohlepom po gmotnih dobrinah, ki presegajo njegove potrebe, je napačna vzgoja in je pomanjkljiv, kontroverzen, konflikten sistem naše civilizacije, ki v sebi nosi kal za samouničenje. Vse troje, napake človeške narave, vzgoje in sistema vodijo v destruktivno, uničevalno vedenje. Namesto da bi živeli v ravnovesju z naravo in drugimi ljudmi smo se znašli v ostri tekmi za življenjski prostor, borimo se za minimum, ki ga rabimo za preživetje, otepamo se s krivicami in nasiljem, trpimo nepotrebno pomanjkanje. Govorim mi, a ne mislim nase in na vas, spoštovani, ampak na večino človeštva. Na drugi strani pa je manjšina, ki se bori podobno ostro ali še ostreje, a brez potrebe. Blagostanje že imajo, in tega je veliko več, kot ga potrebujejo, prišli so do privilegijev, ki jih niso zaslužili. Oboje hočejo ne samo ohraniti, ampak tudi pomnožiti.

To vedénje proizvaja splošne krize, vodi v vojne. Novo dogajanje je napredujoča medsebojna odvisnost različnih, tudi oddaljenih delov sveta. To še nikoli ni bilo tako jasno, kot postaja te dni. Ne samo, da živimo v globalni krizi, ki se še ni končala. Ne samo, da nam že prihaja nova. Vse bolj je omejena ekonomska suverenost naše lastne države, vse manj je naša usoda odvisna od naših lastnih dobrih in slabih potez.

Kriza pa ni samo ekonomska. Je tudi ekološka in vrednotna. Našo dobo bistveno označuje liberalna tržna ekonomija, le delno omiljena s socialnimi korektivi. Doslej se je na splošno kazala kot razmeroma uspešen vzorec za delovanje in za tako imenovani napredek družbe, čeprav je bil ta ves čas poln rastočih protislovij. Globalno sprejet recept za reševanje teh protislovij je bil še hitrejši gospodarski razvoj. A zdaj je ta razvoj dosegel in že presegel meje vzdržnosti.

Temeljna napaka, se zdi, je v tem, da še naprej poskušamo z gospodarsko rastjo in skrajnim izkoriščanjem virov, če ne drugače tudi z vojnami na periferiji razvitega sveta, reševati probleme, ki so vse večji: prenaseljenost planeta, izčrpavanje naravnih in človeških virov, hitro rastoče potrebe novih gospodarskih velikanov.

Sistem je zgrajen na temeljih, ki nikakor niso neoporečni, celo če jih pogledamo z veliko mero prizanesljivosti. Zdi se celo, kot da vsebuje mehanizme programiranega samouničenja, kot so jih biologi našli v živih organizmih. Poglavitni motiv, ki zagotavlja sodelovanje človeških množic v organizirani družbi, danes celo globalni, je želja po materialnih dobrinah. Ta želja ni samo vgrajena v človeški genom, je tudi vključena v vzgojo otroka od zibelke do univerze in je obilno krmljena s sugestivnim oglaševanjem, ki spodbuja porabništvo.

Vendar je med ljudmi vse več zdravega zavedanja, da na porabništvu ni mogoče temeljiti prihodnosti človeštva. Negativnih zgledov je preveč. Pred očmi imamo vse hitrejšo socialno razslojevanje, ki je tudi v bogatih državah povezano z vrsto pomembnih negativnih posledic. Vse več je revščine, strahu pred negotovo prihodnostjo, vse več bogatenja manjšine in siromašenja večine. Vse bolj se razraščata izkoriščanje ljudi, vse več ljudi trpi krivice. Mnoge so takorekoč vtkane v sistem.

Ob predlanskem Božiču je britanski znanstvenik Richard Wilkinson s sodelavko Kate Picket izdal knjigo, ki je mnogim odprla oči. Raziskava skupine bogatih držav (kamor je pred krizo sodila tudi Slovenija), jima je pokazala, da se države s podobno stopnjo razvitosti močno razlikujejo po vrsti kazalcev blaginje, zdravja in sreče. Izkazalo se je, da o blaginji, zdravju in sreči ne odloča ne bogastvo, ne kultura, ne podnebje, ne prehrana, niti zgodovina in ne tip vladavine. En sam dejavnik je pomemben: stopnja neenakosti med državljani. Za merilo neenakosti sta vzela kar razliko med najvišjimi in najnižjimi plačami v državi. Družbe z večjimi razlikami so se pokazale kot slabe za skoraj vsakogar – za revne, za večinsko prebivalstvo, torej srednji razred, in celo za bogate. Pripadnike bolj razslojenih družb so prizadeli skoraj vsi poglavitni socialni problemi našega časa pogostejše in močnejše: slabo zdravje, nasilje, zloraba mamil, socialna izolacija, najstniške nosečnosti, visoka samomorilnost, rastoča umrljivost novorojenčkov, duševne bolezni. Tako imajo Združene države Amerike, ki so po večini meril najbogatejša država na svetu, krajšo življenjsko dobo, več duševnih motenj, več debeluhov in več državljanov v zaporih kot katerakoli razvita država.

Uspešno gospodarstvo je torej lahko povezano s socialnim neuspehom države, če spodbuja preveliko neenakost državljanov. Če sprejema bogatenje enih na račun drugih.

Treba je reči, da je tudi uspešno gospodarstvo vse bolj problematična besedna zveza. Uspeh gospodarstva gre pogosto na račun zlorabe virov. Gospodarska uspešnost temelji na vse bolj neusmiljenem izčrpavanju ljudi in na vse bolj brezobzirnem izkoriščanju okolja in narave. V končno bilanco nihče ne vkalculira stroškov izrabe neprecenljivih naravnih dobrin, niti denarja, za katerega so prikrajšani premalo plačani delavci. Nihče ne prišteje cene trajnega razvrednotenja prostora in dejanske vrednosti porabljenih neobnovljivih virov, ki jih sedanji rod človeštva krade svojim otrokom in vnukom in njihovim otrokom in vnukom. Kar 80 odstotkov tržnih izdelkov je narejenih za enkratno uporabo. Iskanje tržnih niš pogosto pomeni izdelovanje stvari, ki jih nihče ne potrebuje, zato je treba kupce pridobiti z neiskrenim oglaševanjem. Vse to pa jemlje prostor, surovine, energijo in čas.

Porabiti svoj čas za to, da si bomo lahko sproti zaslužili najnujnejše za preživetje, če smo v spodnji plasti prebivalstva, ali za to, da si nagrabimo čimveč imetja, ki ga ne potrebujemo, če smo v zgornji plasti, oboje se zdi zapravljeno življenje. Vse bolj se zastavlja vprašanje, ali je biti bogat sploh lahko moralno neoporečno. Ob virih velikega imetja skoraj vedno najdemo kaj nepravilnega ali vsaj moralno vprašljivega. Včasih celo v daljni preteklosti. O tem govori že svetopisemsko svarilo, da bo težje spraviti bogataša v božje kraljestvo kot vdeti sidrno vrv v šivanko.

Iz tega razmišljanja sledi sklep, da moramo opustiti sedanji porabniški slog življenja, na katerem temelji današnje tržno gospodarstvo, da moramo začeti ustvarjati bolj prijazno družbo, ki bo znala živeti v ravnovesju z naravo in s samo seboj v pravičnem redu in na temelju pravilno uravnoteženih vrednot. Željo imeti moramo zamenjati s ciljem biti – doseči samoursničtev, postati dobri ljudje, kakor meni filozof Erich Fromm. To bo prineslo več duševnega in telesnega zdravja, več zadovoljstva in več sreče. Celó dolgoročno preživetje človeške vrste bo mogoče odvisno od sposobnosti, da dosežemo to spremembo. Čas, ko se to še lahko zgodi, pa se izteka.

Drevored miru koroških občin

Ob 20-letnici samostojnosti Republike Slovenije smo na pobudo Občine Prevalje in Združenja borcev za vrednote narodno-osvobodilnega boja Mežiške doline na Poljani posadili lipe v čast miru v Drevored miru koroških občin na Poljani. Drevored simbolizira povezanost koroških občin in sporoča o vrednotah miru prihodnjim generacijam, na katerih bo človeštvo gradilo svojo prihodnost. Lipe je podarilo Ministrstvo za kulturo v počastitev 20-letnice samostojnosti Republike Slovenije.

Foto: Eva Jeronč

Regijsko tekmovanje odraslih pevskih zasedb

Na letošnjem regijskem tekmovanju zborov SO-ZVOČENJA- OD CELJA DO KOROŠKE-, ki je bilo v nedeljo, 27. novembra 2011 v gradu Bukovje - Dravograd, sta oba naša zbora VRES in ŠMePZ MOHORJAN pod vodstvom Helene Buhvald Gorenšek, osvojila zlato! Na letošnjem tekmovanju je sodelovalo 13 zborov iz te regije. Čestitamo in veselimo se tega odličnega uspeha naših zborov, prevaljske kulture, še posebej pa velikega uspeha dirigentke Helene!

Joško Kert

ZLATO PRIZNANJE
Moški pevski zbor
Vres Prevalje,
zborovodkinja:
Helena Buhvald
Gorenšek

ZLATO PRIZNANJE
Študentski mešani
pevski zbor
Mohorjan Prevalje,
zborovodkinja:
Helena Buhvald
Gorenšek

Foto: Jožica Pušnik

Harfistka Maria Gamboz Gradišnik in trobentač Jure Gradišnik, odlična komorna glasbenika, na koncertu v cerkvi Device Marije na Jezeru Na Fari na Prevaljah v septembru 2011.

Umetnika s skladateljico Tadejo Vulc

Foto: arhiv KD Mohorjan

Srečanje v ljudski glasbi, pesmi, plesu in besedi

Foto: Jure Penec

Že deseto leto poteka na Poljani prireditve Srečanje v ljudski glasbi, pesmi, plesu in besedi, katere pobudnik in organizator je Ivan Penec, Skupina Rute. Sprva je bila prireditev v Družbenem domu na Prevaljah, sedaj pa že četrto leto v kozolcu na Poljani.

Letošnje čedalje bolj kvalitetne, dobro obiskane in medobčinske prireditve v kozolcu se je udeležilo 8 sodelujočih skupin iz različnih občin Koroške, prisluhnilo pa jim je okrog 100 obiskovalcev.

Ivan Penec

Karantanke vedno navdušijo

Skupina Rute, ki je pobudnik in organizator vsakoletnega srečanja.

Leški pevci

Dečva nabira brančur

Foto: Edi Osojnik

Srečanje malih vokalnih skupin pri Brančurniku, letos prvič pod naslovom Dečva nabira brančur, je dobro obiskana in tradicionalna prireditev na Prevaljah. Poteka že 6. leto v organizaciji Vokalne skupine Ajda, Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Ravne na Koroškem in Občine Prevalje.

Ivo Petrič, Vokalna skupina Ajda in voditeljica Saša Horvat

Sodelujoče skupine ob zaključni pesmi Dečva nabira brančur

Utrip 13. moštne gavde z izborom Moštne d'čve

Pet kandidatk se je v soboto, 19. novembra 2011, na Prevaljah potegovalo za laskev naziv Moštne d'čve, ki je bil letos že 13. po vrsti. Simpatične in dobrovoljne: Maja Mihev z Zelen brega, Danijela Verhovnik s Šentanela, Janja Ridl s Tolstega Vrha, Mateja Merkač z Jamnice in Andreja Čas s Podgorja, so se pomerile v štirih igrah, predstavitvi, katere tema je bila pisanje ljubezenskega pisma in treh spretnostih (jedle so krhlje jabolk, "bekslale" so kozarce in "ponujale" rolico papirja).

Pri igrah so jim pomagali fantje z resničnostnega šova "Ljubezen na seniku" Jure Studen, Luka Skuber, naš predsednik Sadjarskega društva Damijan Smolak, Florijan Žbogar in Marko Tekavec. Rdečo nit prireditve je držala v rokah prikupna voditeljica Janja Širnik, ki je s svojim humorjem nemalokrat spravila v smeh polno dvorano Družbene doma.

V dobrih dveh urah, kolikor je prireditev trajala, smo pod budnim očesom strokovne komisije (Milan Iršič, Petra Potočnik in Sabina Ranc) izbrali 13. Moštno d'čvo.

Sabina Ranc

Kandidatke za Moštno d'čvo - pred izborom

Naziv Moštne d'čve, je pripadel simpatični Maji Mihev z Zelen Brega, kateri je tudi občinstvo namenilo največ glasov.

Krejanov memorial na Jesenskih srečanjih

Vsakoletna najbolj množična športna prireditev

Prva sobota v mesecu septembru je že nekaj let rezervirana za najbolj množično kolesarsko prireditev na Koroškem, Krejanov memorial, ki poteka na Prevaljah in okoliških hribih. Letos je bil na sporedu že enajstič in to v organizaciji Alpskega smučarskega kluba Fužinar.

Prireditev je posvečena spominu na enega začetnikov gorskega kolesarjenja na Koroškem, Tonču Krejanu. Na 31 kilometrov dolgo, ne preveč zahtevno progo, se je podalo rekordnih 308 kolesarjev. Tako se je izpolnila tiha želja organizatorjev, da preseže magično mejo tistotih udeležencev. Kljub temu, da gre za rekreativno prireditev, pa kolesarjem merijo čase in najhitrejšim podelijo priznanja in nagrade. Letos je najhitreje progo, s časom 1:02:07, prekolesaril Nace Krivonog. Torej rekorder proge še ve-

dno ostaja Prevaljčan Robi Kordež, katerega čas pa tudi ni pod eno uro. Po posameznih kategorijah, bilo jih je enajst, so bili najhitrejši: Rok Naglič, letošnji absolutni zmagovalec Nace Krivonog, Sebastjan Andrejc, Jani Grilc, Rok Kolar, Jože Kordež, Jože Rogina in med dekleti Špela Štriker, Kristina Furlan, Herna Retko in Suzana Bartulovič. Organizator je tudi letos poskrbel za veliko število nagrad, saj jo je prejel skoraj vsak udeleženec, posebej pa se je nagrade razveselil tistoti prijavljeni, saj je prejel, kaj drugega bi lahko pričakovali od smučarjev, alpske smuči. Dva srečneža pa sta domov odšla z novimi gorskimi kolesi.

Miran Klančnik
Foto: Miran Klančnik

KRAJEVNA SKUPNOST HOLMEC,
praznuje krajevni praznik 15. maja v
spomin na dogodke druge svetovne
vojne leta 1945 na Poljani.

**KRAJEVNA
SKUPNOST LEŠE,**
krajevni praznik,
naslonjen na njihovo
rudarsko preteklost,
praznujejo ob dnevu
rudarjev 3. julija, ki
je stanovski praznik
slovenskih rudarjev.

KRAJEVNA SKUPNOST ŠENTANEL,
krajevni praznik praznujejo 15. junija v
spomin na padle v drugi svetovni vojni
pri Lužniku v Šentanelu.

SAMOSTOJNOSTI 2

197 02

20

DOMOVINO SE VEDNO BRANI

domovino se vedno brani
borut bončina, 2011

Prevaljske novice št. 17, letnik 11, leto 2011. Glasilo Občine Prevalje, prejemajo vsa gospodinjstva občine Prevalje.
Izdajatelj: Občina Prevalje, T- 02 82 46 100, F- 02 82 46 124, e-pošta: obcina@prevalje.si, www.prevalje.si naslov
uredništva: Trg 2a, 2391 Prevalje; odgovorni urednik: Danilo Vute, uredniški odbor: Marjan Berložnik,
Sabina Ranc, Greta Jukič; lektorirala: Greta Jukič. Gradivo s fotografijami pripravile strokovne službe Občine
Prevalje, Meta Tasič Bukovec, Eva Jeromel, Mojca Orešnik, Sabina Ranc, Sanja Godec in strokovni sodelavci;
zavodi, kulturna in druga društva in posamezniki. Naslovnico je oblikoval: Borut Bončina. Oblikovanje in
grafična priprava: Andrej Knez, s. p., tisk: Malex, d. o. o., Ravne na Koroškem; naklada: 2400 izvodov.

10
10 LET GRBA, ZASTAVE IN PRAZNIKA
OBČINE PREVALJE